

3ο ΓΕ.Λ. Π. ΦΑΛΗΡΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΤΑΞΗ : Α4

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012-2013

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ.	3
ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	
Θεσμικό πλαίσιο, Διαμόρφωση του συστήματος Δικαιοσύνης.....	6
Παράγοντες που οδηγούν στην παραβατική συμπεριφορά.....	8
Χαρακτηριστικά ατόμων με παραβατική συμπεριφορά.....	18
Παραβατικότητα στο σχολείο.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΠΛΟΚΑΤΟΧΗ	
Θεσμικό πλαίσιο περι οπλοχρησίας και οπλοκατοχής	23
Εμπορία – διάθεση όπλων.....	31
Αποτελεσματικότητα νομοθεσίας και κρατικών οργάνων.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΕΘΙΣΜΟ	
Ουσίες που προκαλούν εθισμό	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4-ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΣΩΦΡΟΝΙΣΜΕΝΩΝ	
Οργάνωση σωφρονιστικού συστήματος.....	50
Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα του σωφρονιστικού συστήματος.....	54
Επανεένταξη.....	56
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	64

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναμφισβήτητο γεγονός είναι ότι η παραβατική συμπεριφορά ατόμων νεαρής ηλικίας αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο που έχει πάρει ευρύτερες διαστάσεις στην σύγχρονη εποχή. Είναι αναγκαίο να σημειωθεί ότι η παραβατικότητα των νέων έχει μια ιδιαίτερη σημασία εφόσον οι νέοι είναι εκείνα τα άτομα που πρόκειται να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο και να αναλάβουν σταδιακά θέσεις και ρόλους στους τομείς της κοινωνικής ζωής. Μια από τις εξηγηματικές προσεγγίσεις εστιάζει στο ρόλο της δημογραφικής αύξησης ορισμένων ομάδων ηλικιών, με βάση το σκεπτικό ότι εφόσον οι “παραβάτες” της συντριπτικής πλειοψηφίας των γνωστών ποινικών αδικημάτων είναι σε διεθνές επίπεδο, άτομα νέα σε ηλικία, άρα πιθανή δημογραφική αύξηση αυτών των ομάδων θα μπορούσε να εξηγήσει κατά ένα μέρος τουλάχιστον και την αύξηση της εγκληματικότητας και της παραβατικής συμπεριφοράς. Έτσι είναι κατανοητό ότι οποιαδήποτε μορφή παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς από τη νεολαία συνιστά ανησυχητικό φαινόμενο που επηρεάζει την αρμονία του κοινωνικού συνόλου. Σημαντικός είναι, επίσης ο ρόλος των νομοθετικών τροποποιήσεων οι οποίες τείνουν, ιδίως μεταπολεμικά στην ποινικοποίηση συνεχώς περισσότερων συμπεριφορών.

Με τον όρο παραβατικότητα χαρακτηρίζουμε τη συμπεριφορά εκείνη που στοχεύει στην παραβίαση τυπικών και άτυπων κανόνων. Οι μορφές της μπορεί να είναι από ανώδυνες (τροχαίες παραβάσεις, μικροκλοπές) έως σοβαρές (ανθρωποκτονία, σεξουαλικά εγκλήματα, κλοπές κλπ). Στην σημερινή εποχή παρατηρούμε την όξυνση του φαινομένου. Καθημερινά αυξάνονται οι περιπτώσεις βίας και παραβατικότητας γεγονός που μας προβληματίζει.

Η εγκληματικότητα ως ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα συνοδεύει τον άνθρωπο από την εποχή της εμφάνισής του στο πλανήτη. Ο Κάϊν σκότωσε τον αδελφό του Άβελ όπως αναφέρεται στην Βίβλο, τονίζοντας με αυτόν τον τρόπο και την αρχέγονη καταγωγή του φαινομένου αυτού. Τι είναι όμως η εγκληματικότητα; Είναι το σύνολο των αξιόποινων πράξεων που αποδοκιμάζονται ειδικότερα από τους ποινικούς νόμους. Στις μέρες μας, η οικονομική κρίση που συμβαδίζει με την κρίση αξιών προκαλεί την αύξηση του φαινομένου παρόλη την πολιτιστική πρόοδο που συντελέστηκε ιδιαίτερα στον αιώνα μας.

Το φαινόμενο της παράνομης οπλοχρησίας και οπλοκατοχής έχει μεγάλη έκταση σήμερα. Έχει πολύ ενδιαφέρον η διερεύνηση την νομοθεσίας κατά του φαινομένου και το πως οι πολίτες παρά τους νόμους κατέχουν παράνομα όπλα.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΘΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Ποιο το θεσμικό πλαίσιο που αφορά την παραβατική συμπεριφορά; Διαφοροποιείται στην περίπτωση ανήλικων;
- Ποια μέτρα λαμβάνονται για την αντιμετώπιση της ανήλικης εγκληματικότητας;
- Ποιοι είναι οι παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωση της παραβατικής συμπεριφοράς;
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ατόμων με παραβατική συμπεριφορά;
- Ποιο το θεσμικό πλαίσιο περί οπλοχρησίας και οπλοκατοχής;
- Η παραβατική συμπεριφορά σχετίζεται με την οπλοκατοχή;
- Ποιες ουσίες προκαλούν εθισμό, ποια τα αίτια και ποιες οι επιπτώσεις στην υγεία των χρηστών;
- Οι χρήστες ουσιών παρουσιάζουν παραβατική συμπεριφορά;
- Ποια η πρόληψη και η αντιμετώπιση ;
- Ποια τα εγκλήματα κατά του ατόμου και της περιουσίας;
- Το σωφρονιστικό σύστημα σωφρονίζει;
- Ποιες θεωρίες έχουν διατυπωθεί για τον σωφρονισμό;
- Ποιες οι μέθοδοι σωφρονισμού; Πως επανεντάσσονται τα σωφρονισμένα παραβατικά άτομα στην κοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι η αναγκαιότητα θέσπισης ειδικών νόμων και λήψης εξειδικευμένων μέτρων της δημόσιας διοίκησης για τους παραβάτες έγινε ιδιαίτερα αισθητή με την αστικοποίηση και την εκβιομηχάνιση της κοινωνίας. Η εξέλιξη αυτή ήταν άμεσα συνδεδεμένη με την αποτυχία των παραδοσιακών μηχανισμών κοινωνικής ένταξης, όπως της εκτεταμένης οικογένειας. Οι κοινωνικές παρεμβάσεις ξεκίνησαν περιστασιακά μέτρα άμεσης βοήθειας από την πλευρά του κράτους, αλλά και της εκκλησίας των ιδιωτικών φορέων, όπως οργανώσεις πρόνοιας και μέριμνας. Στις αρχές του 20ου αιώνα, οι αντιλήψεις περί παραβατικής συμπεριφοράς άλλαξαν λαμβάνοντας μια πιο ανθρωποκεντρική έννοια. Πρωταρχικό ρόλο κατέλαβε η σχολή της ποινικής επιστήμης η οποία πρέσβευε την μετατροπή του ποινικού δικαίου ανταπόδοσης σε ένα ειδικοπροληπτικό δίκαιο του δράστη, τονίζοντας την μέσω αγωγής επανακοινωνικοποίησης του εγκληματία. Η θεωρητική αυτή άποψη κυριάρχησε σε πολλές χώρες και γνώρισε ευρεία απήχηση. Ο ακριβής νομικός ορισμός της ανήλικης παραβατικότητας, είναι όταν ένα άτομο μεταξύ 12 και 17 ετών, το οποίο μέσα από την δέουσα νομική διαδικασία διαπιστώθηκε ότι έχει παραβιάσει την ποινική νομοθεσία και ως εκτούτου, υπόκεινται σε ποινές που καθορίζεται από ένα δικαστήριο ανηλίκων. Παιδιά κάτω των 12 ετών που διαπράττουν αυτό που διαφορετικά θα ήταν ποινικά αδικήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την προστασία παιδιών. Η παραβατική συμπεριφορά έχει πολλές μορφές, όπως οι μικροκλοπές η χρήση ουσιών όπως το αλκοόλ, τα ναρκωτικά, οι παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. Πολλές όμως από τις μορφές αυτές καταλογίζονται και σε ενηλίκους παραβάτες, όπως για παράδειγμα οι παραβιάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, η χρήση ναρκωτικών ουσιών. Κάποιες όμως από αυτές για ένα ενήλικο μπορεί να χαρακτηριστούν και ως κακουργήματα.

Για το λόγο αυτό θεωρούμε αναγκαίο τον ορισμό της ενήλικης παραβατικής συμπεριφοράς. Ενήλικοι παραβάτες είναι λοιπόν άτομα τα οποία έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και οι οποίοι έχουν υποπέσει σε πράξεις που αντιβαίνουν τους νόμους.

Ελληνικό ποινικό δίκαιο για ανηλίκους

Η προστασία της παιδικής ηλικίας περιλαμβάνεται σε συνταγματικά κείμενα των περισσότερων χωρών του κόσμου, στη διεθνή έννομη τάξη, καθώς και διεθνείς συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών. Είναι αναγκαίο να αναφερθεί ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα σε μέτρα προστασίας απέναντι στην οικογένειά του, την κοινωνία και το κράτος, ανάλογα με την κατάσταση του παιδιού ως ενηλίκου. Με αυτόν τον τρόπο η παιδική ηλικία αποκτά ιδιαίτερη αξία, αναγνωρίζεται επίσημα και αυτό συμβαίνει γιατί τα παιδικά χρόνια αποτελούν ιδιαίτερης σημασίας για την εξέλιξη της προσωπικότητας και του χαρακτήρα του ατόμου. Με βάση το άρθρο 21 και παράγραφο 1 του Ελληνικού Συντάγματος, παιδί είναι: κάθε ανθρώπινη οντότητα ηλικίας κάτω των δεκαοχτώ ετών, εκτός αν σύμφωνα με τους νόμους της χώρας του ενηλικιώνεται νωρίτερα. Έτσι λοιπόν προκύπτει το συμπέρασμα ότι ανήλικοι παραβάτες ορίζονται τα άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών τα οποία έχουν διαπράξει παραβατική συμπεριφορά. Το ελληνικό ποινικό δίκαιο ανηλίκων εμπεριέχει ένα σύστημα κυρώσεων για τους ανήλικους παραβάτες και ταξινομείται αναλογικά με τις έννομες συνέπειες. Η ταξινόμηση αυτή περιλαμβάνει τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα, καθώς και τον ποινικό σωφρονισμό. Το παιδαγωγικό και κοινωνικοποιητικό περιεχόμενο των αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων περιλαμβάνει τόσο την διαπαιδαγώγηση, όσο και την μέριμνα των ανηλίκων. Τα μέτρα αυτά υπερέχουν απέναντι στο ποινικό σωφρονισμό που υποδηλώνει την στέρηση της προσωπικής ελευθερίας και μπορεί να επιβληθεί για εγκλήματα που έχουν διαπραχθεί από ποινικά υπεύθυνους εφήβους εντελώς επικουρικά, μόνο όταν δεν υπάρχει άλλη κατάλληλη αντίδραση και είναι αναγκαίος για να συγκροτήσει τον έφηβο από την τέλεση νέων εγκληματικών πράξεων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΕ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Κοινωνικοί (εξωτερικοί) παράγοντες

- Οικογένεια ρόλος /θεσμός
- Οικονομικοί και κοινωνικοί παράγοντες
- Αστικοποίηση
- Πολιτισμικοί παράγοντες
- Αποκλεισμός
- Μέσα μαζικής ενημέρωσης –λανθασμένα πρότυπα

-Προβλήματα στο σχολείο

-Παιδική εργασία

-Ομάδες συνομηλίκων

Ατομικοί παράγοντες

-Φύλο

-Κληρονομικότητα

-Γενετικές ανωμαλίες

-Ψυχικές διαταραχές

-Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των νέων

Αρχικά, οφείλουμε να αναφέρουμε τον καταλυτικό ρόλο της οικογένειας. Σύμφωνα με μελέτες τα παιδιά που λαμβάνουν τη σωστή επιτήρηση των γονέων είναι λιγότερο πιθανό να εμπλακούν σε εγκληματικές δραστηριότητες. Αντιθέτως οι συνθήκες σε μία δυσλειτουργική οικογένεια, που χαρακτηρίζεται από συγκρούσεις, ανεπαρκή άσκηση γονικού ελέγχου, ασθενείς εσωτερικούς δεσμούς και πρόωγη απονομή αυτονομίας στο παιδί συνδέονται πολλές φορές με την παραβατικότητα.

Οι σταδιακές αλλαγές που υπόκειται μάλιστα ο κοινωνικός θεσμός της οικογένειας, όπως η αύξηση των μονογονεϊκών οικογενειών είναι εξίσου υπεύθυνες. Για παράδειγμα ένα αγόρι μεγαλωμένο σε μία μονογονεϊκή οικογένεια από την οποία ο πατέρας απουσιάζει μπορεί να οδηγηθεί σε αναζήτηση προτύπων αρρενωπότητας σε παραβατικές ομάδες συνομηλίκων του. Βασικό, άλλωστε, χαρακτηριστικό αυτών των ομάδων είναι ο ορισμός ανδρικών ρόλων και η συμβολή στην απόκτηση χαρακτηριστικών, όπως η σκληρότητα και η δύναμη.

Συνήθως αναφερόμαστε στον προπαραβατικό άρρενα ανήλικο όταν εμπεριέχεται η βία, ενώ η αντικοινωνικότητα των ανηλικών κοριτσιών εντοπιζόταν στο χώρο της ηθικής. Αυτή η διαφοροποίηση στηριζόταν στα πολιτιστικά στερεότυπα της διάκρισης των δύο φύλων. Καθώς εξισώνονται οι ρόλοι, η γυναικεία εγκληματικότητα διαφοροποιείται ποσοτικά και ποιοτικά.

Επιπρόσθετα, ρόλο παίζει και η οικονομική κατάσταση της οικογένειας. Οι έφηβοι από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα συχνά αισθάνονται αποκλεισμένοι και για να βελτιώσουν την κατάστασή τους μπορεί να επιλέξουν την ένταξη σε μία νεανική παραβατική ομάδα. Αυτές οι ομάδες παρέχουν ίσες ευκαιρίες σε όλα τα μέλη, ευνοϊκά διαχωρίζοντας τους εαυτούς τους από το σχολείο και την οικογένεια, όπου τα ανώτερα μέλη είναι κυρίως ενήλικες.

Το πολιτιστικό, οικολογικό περιβάλλον

Έχουν γίνει πολλές μελέτες που προσπαθούν να συνδέσουν τον κίνδυνο παραβατικότητας με τη διαμονή σε αποδιοργανωμένες, ως προς την αλληλεγγύη των κατοίκων, φτωχογειτονιές. Αυτές οι περιοχές κατείχαν την χαμηλότερη οικονομική θέση και το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων, ξένων, καθώς και ατόμων με διάφορα κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα. Είναι γνωστή η ύπαρξη στα πλαίσια κάθε κοινωνίας εκτός του κυρίαρχου συστήματος αξιών, κανόνων, προτύπων συμπεριφοράς, και άλλων αναλόγων συστημάτων, τα οποία είναι διαδεδομένα σε επί μέρους κοινωνικά στρώματα, περιοχές ή ομάδες. Έτσι π.χ. η πλειοψηφία των νέων που ζουν σε υποβαθμισμένες συνοικίες μεγαλουπόλεων ή σε γκέτο μεταναστών, μπορεί να αξιολογεί θετικά ορισμένες δραστηριότητες όπως συμμετοχή σε συμμορίες, χρήση απαγορευμένων ψυχοτρόπων, διάπραξη βανδαλισμών με την ευκαιρία μαζικών συγκεντρώσεων. Η ύπαρξη μιας τέτοιας υποκουλτούρας, αποτελεί πιθανότατα ιδιαίτερο παράγοντα εγκληματογένεσης. Στις μεγαλουπόλεις, που είναι πιο έντονη η παραβατικότητα, οι σχέσεις είναι το μεγαλύτερο μέρος απρόσωπες. Λόγω της ανωνυμίας το άτομο απελευθερώνεται από τη λεπτομερή εξέταση και τον έλεγχο που χαρακτηρίζουν τις μικρές πόλεις και τις αγροτικές κοινότητες. Οι διαφορές στην εγκληματικότητα μεταξύ πόλης και υπαίθρου δεν είναι μόνο ποσοτικές αλλά και ποιοτικές. Στις πόλεις τείνουν να κυριαρχήσουν μορφές κτητικής παραβατικότητας περισσότερο παρά βίαιης παραβατικότητας, που επικρατεί κυρίως στην υπαίθρο. Υπάρχουν και θεωρίες που απορρίπτουν την έννοια του εγκληματογενούς περιβάλλοντος και υπογραμμίζουν ότι οι πολυτελείς και μικρής επικινδυνότητας ζώνες της πόλης είναι σαφώς πιο αποξενωμένες από άλλες, γιατί εκεί δεν υφίσταται καμία σχεδόν μορφή κοινοτικής οργάνωσης.

Ένας ακόμη παράγοντας θεωρείται η αστικοποίηση. Τα υψηλά ποσοστά νεανικής εγκληματικότητας κυρίως εμφανίζονται σε αστικές κοινωνίες καθώς τα χαρακτηριστικά του αστικού περιβάλλοντος είναι ευνοϊκά για την ανάπτυξη τέτοιου είδους μορφών συμπεριφοράς που απορρέουν κυρίως από την αποδυνάμωση των πρωτογενών κοινωνικών σχέσεων, του ελέγχου και την τάση προς την ανωνυμία.

Εξίσου, σημαντικό ρόλο παίζουν οικονομικοί και κοινωνικοί παράγοντες. Φαινόμενα όπως η οικονομική κρίση, η πολιτική αστάθεια αλλά και η αποδυνάμωση θεσμών συνδέεται άρρηκτα με την αύξηση της πιθανότητας συμμετοχής των νέων σε εγκληματική δραστηριότητα.

Άλλοι παράγοντες είναι οι πολιτισμικοί. Ο εκσυγχρονισμός κάποιων παραδοσιακών κοινωνιών και οι απότομες αλλαγές μπορεί να μεταβάλλουν και τις αντιλήψεις των νέων για την πραγματικότητα. Τα καταναλωτικά πρότυπα που δημιουργούνται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι πολύ πέρα από τις ικανότητες των περισσότερων οικογενειών να επιτευχθούν. Δεν είναι λίγοι οι νεαροί που συλλαμβάνονται για κλοπή ώστε να αποκτήσουν μετρητά και να απολαύσουν έστω και για λίγο τον τρόπο ζωής που προβάλλεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Σύγχρονα μέσα επικοινωνίας και πρότυπα συμπεριφοράς

Ζούμε σήμερα στο σύμπαν της πληροφορίας. Νέα μέσα επικοινωνίας, που απευθύνονται σε μαζικό και μαζικοποιημένο πληθυσμό, έχουν αντικαταστήσει τη μέχρι τώρα ισχύουσα επικοινωνία. Αυτά τα μέσα έχουν κατηγορηθεί ότι τείνουν να κυριαρχήσουν στην κατευθυνόμενη διαμόρφωση της συλλογικής συνείδησης. Όμοια έχει κατηγορηθεί και η διαφήμιση, που συμβάλλει στη δημιουργία τεχνητών αναγκών για καταναλωτικά αγαθά. Το κοινό στοιχείο είναι το ευάλωτο του ανηλικού στην αρνητική επίδραση της επικοινωνίας. Τα ΜΜΕ έχουν κατηγορηθεί ότι προβάλλουν υπερβολικά μηνύματα ενός γενικότερου κοινωνικού ξεπεσμού, συμβάλλοντας στον κυνισμό και στην ανομική στάση των νέων. Παράλληλα η δυσαναλογία μεταξύ της εικόνας ενός εξωπραγματικού κόσμου και της αδυναμίας εξεύρεσης των μέσων για την κατάκτησή του οδηγεί συχνά στην παραβατικότητα.

Επιπλέον θα αναφέραμε ότι τόσο η τηλεόραση όσο και οι ταινίες, προωθούν την έννοια της απονομής δικαιοσύνης μέσω της φυσικής εξόντωσης των εχθρών. Έρευνες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι νέοι παρακολουθώντας τη βία τείνουν να συμπεριφέρονται περισσότερο επιθετικά. Τα θεάματα βίας και η επιθετική ενέργεια μπορούν εύκολα να μεταφερθούν στην καθημερινή ζωή ωθώντας τους εφήβους να την ασκήσουν προσωρινά ή μονιμα από αρκετές ώρες ως αρκετές μέρες. Οι νέοι που εκτίθενται καθημερινά στα προγράμματα βίας αρχίζουν να την χρησιμοποιούν και οι ίδιοι θεωρώντας ότι είναι ένας τρόπος αποκατάστασης της δικαιοσύνης.

Ο αποκλεισμός είναι ακόμη ένας παράγοντας που ωθεί τους νέους στην παραβατική συμπεριφορά. Πιο συγκεκριμένα, ο αποκλεισμός ορισμένων ομάδων αυξάνει προοδευτικά τη συσσώρευση των εμποδίων, την κρίση ταυτότητας και τη ρήξη κοινωνικών δεσμών. Η ανακούφιση λοιπόν που δυστυχώς δεν προσφέρεται από κάποια κοινωνική υπηρεσία ασφαλείας, χαρίζεται απλόχερα στους νέους οι οποίοι εντάσσονται σε κάποια παραβατική συμμορία. Αισθάνονται ότι εντάσσονται και γίνονται αποδεκτοί από ένα σύνολο ατόμων, ομαδοποιούνται και αποκτούν το αίσθημα της ασφάλειας και της προστασίας. Επιπρόσθετα, αναπτύσσουν την γνώση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και έχουν ίση θέση και ίσες ευκαιρίες με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας. Η συμμετοχή τους στη χρήση ή τη διακίνηση ουσιών είναι αναπόφευκτη μετά την έναρξη σε μία τέτοια ομάδα.

Εργασία

Η παιδική εργασία, η ανεργία, η υποαπασχόληση ή η ευκαιριακή απασχόληση των νέων, αλλά και οι δυσμενείς όροι και συνθήκες παροχής της νεανικής εργασίας οπωσδήποτε ενοχοποιούνται για την εκδήλωση αντικοινωνικής συμπεριφοράς στους ανήλικους και γενικότερα στις νεανικές ηλικίες. Εύστοχα έχει παρατηρηθεί ότι οι νέοι που βρίσκονται στο περιθώριο της απασχόλησης τοποθετούνται στο κέντρο της δικαστικής προσοχής.

Προβλήματα στη σχολική φοίτηση

Όταν ανοίγει ένα σχολείο, κλείνει μια φυλακή. Ζούμε σε μια εποχή στην οποία οι αναλφάβητοι μειώνονται, αλλά η εγκληματικότητα αυξάνει. Η παιδεία εμποδίζει την άσκηση σωστής αγωγής και την κοινωνική προπαρασκευή του παιδιού, όμως και το σχολείο σήμερα δεν βρίσκεται συχνά στο ύψος της αποστολής του. Το σχολείο δεν θα πρέπει να μεταδίδει μόνο γραμματικές γνώσεις, αλλά να παρέχει και ήθος και να σφυρηλατεί το χαρακτήρα και να εθίζει τα παιδιά στην τάξη, στην πειθαρχία, στην αποστολή του ψεύδους και της αδικίας, στην εκμάθηση των κοινωνικών κανόνων συμπεριφοράς. Μέσα από την προσαρμογή αυτή θα πρέπει να ανακαλύπτονται έγκαιρα και τυχόν ατέλειες ή μειονεξίες του ανήλικου, με αποτέλεσμα τη σωστή και αποτελεσματική παρέμβαση. Για την επίτευξη αυτών των στόχων απαιτείται η μετάλλαξη, της μέσης κυρίως εκπαίδευσης, από τεχνοκρατικό προθάλαμο σε αυτοτελές κέντρο ουσιαστικής μόρφωσης, με κύριο άξονα τη δημιουργία ολοκληρωμένων ανθρώπων και συνειδητών πολιτών. Σε διαφορετική περίπτωση η εκπαίδευση θα πετύχει ίσως να μειώσει τα εγκλήματα βαναυσότητας αλλά μάλλον θα συμβάλλει στην παρατηρούμενη αύξηση εγγράμματης παραβατικότητας, όπως απάτες, απιστίες, παράνομες διαπλοκές, αντιποιήσεις, ηλεκτρονικές κλοπές και διαδουκτική εγκληματικότητα, που απαιτούν χαλαρή ηθικότητα και εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις. Όταν το σχολείο σημαίνει θεωρία ξεκομμένη από την πραγματική ζωή, παθητικότητα, ρουτίνα, ανταγωνισμό, πίεση, υποταγή στην αυθεντία του δασκάλου, τότε τα ατίθασα, αλλά και τα πιο χαρισματικά παιδιά, για διαφορετικούς λόγους, θα νιώσουν αποκομμένα και θα αναζητήσουν αλλού τη δράση, τις συγκινήσεις και την περιπέτεια. Η σωστή κλασική ανθρωπιστική παιδεία έχει θεωρηθεί από πολλούς ότι μπορεί να λειτουργήσει ως αντίβαρο στο άκρατο τεχνοκρατικοφελμιστικό μοντέλο του σύγχρονου δυτικού πολιτισμού και να συμβάλλει αποφασιστικά στην ηθική και πνευματική ανάπτυξη των νέων.

Η χαμηλή επίδοση στο σχολείο με τις συνέπειές της είναι όπως είδαμε συνδεδεμένη με την παραβατικότητα. Παράλληλα, ένας ανήλικος, χωρίς κάποιες μαθησιακές δυσκολίες που όμως είναι επιθετικός, θεωρείται επικίνδυνος να υιοθετήσει ανάλογη παραβατική συμπεριφορά. Σε έρευνες σε μεγαλουπόλεις βρέθηκε ότι ορισμένα σχολεία είναι εστίες παραβατικότητας. Είναι δύσκολο να απαντηθεί αν αυτό οφείλεται σε προβλήματα της λειτουργίας των σχολείων αυτών ή αν είναι αποτέλεσμα της φοίτησης σε αυτά, μαθητών οι οποίοι παρουσιάζουν από εξωσχολικές επιδράσεις, σχετική

προδιάθεση. Ο τελευταίος χρόνος της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης, συνδυάζεται με αυξημένη παραβατικότητα. Πιθανώς αυτό να οφείλεται στις ψυχοπνευματικές επιδράσεις που ασκεί η προοπτική εισόδου στον κοινωνικό στίβο.

Ατομικοί παράγοντες

Φύλο

Συνήθως αναφερόμασταν στον προπαραβατικό άρρενα ανήλικο όταν εμπεριέχεται η βία, ενώ η αντικοινωνικότητα των ανήλικων κοριτσιών εντοπιζόταν στο χώρο της ηθικής. Αυτή η διαφοροποίηση στηριζόταν στα πολιτιστικά στερεότυπα της διάκρισης των δύο φύλων. Κθώς εξισώνονται οι ρόλοι, η γυναικεία εγκληματικότητα διαφοροποιείται ποσοτικά και ποιοτικά.

Κληρονομικότητα

Κληρονομικό στίγμα. Από διάφορες έρευνες σε υιοθετημένα παιδιά και σε μονοζυγωτικούς διδύμους διαφαίνεται ότι η κληρονομικότητα είναι ένας από τους πολλούς παράγοντες, που αυξάνει την πιθανότητα της παραβατικής συμπεριφοράς, χωρίς να γνωρίζουμε τον ακριβή μηχανισμό μεταβίβασης. Τα παιδιά που είχαν φυσικούς πατέρες με βεβαρυμένο παρελθόν, χωρίς καν να τους είχαν γνωρίσει είχαν περισσότερες πιθανότητες να διαπράξουν κάποιο αδίκημα σε σχέση με τα παιδιά των οποίων οι θετοί γονείς είχαν ποινικό μητρώο, χωρίς να έχουν οι φυσικοί τους γονείς. Αυτή όμως η παρατήρηση, που έχει δεχθεί σοβαρές μεθοδολογικές κριτικές απέχει έτη φωτός από τις ευφάνταστες ανακοινώσεις των ΜΜΕ που συχνά για εντυπωσιασμό αναφέρονται στον πιθανό εντοπισμό γονιδίων, τάχα υπεύθυνων για την επιθετική και αντικοινωνική συμπεριφορά. Μια τέτοια άποψη, που στερείται επιστημονικής βάσης, καλλιεργεί την θεωρία του βιολογικού ντετερμινισμού και προσφέρει άλλοθι σε κάθε είδους απολυταρχικές και ρατσιστικές ιδεολογίες και πρακτικές.

Γενετικές ανωμαλίες .Αρκετές εγκληματολογικές έρευνες έχουν γίνει για να αποδειχθεί η υπόθεση ότι τα άτομα με σύνδρομο ΧΥΥ είναι πιθανό να υιοθετήσουν μια παραβατική συμπεριφορά, συνδέοντάς την με τη μεγάλη σωματική διαπλαση και τον μικρό δείκτη ευφυΐας που παρουσιάζουν.

Άλλες οργανικές δυσλειτουργίες .Ενδοκρινικές διαταραχές χρησιμοποιούνται για να εξηγήσουν την υιοθέτηση μιας μελλοντικής εγκληματικής συμπεριφοράς. Οι αδενικές δυσλειτουργίες μπορούν να παρέμβουν είτε με συστηματικό τρόπο είτε τυχαία και προσωρινά. Τότε μιλούμε για την εμφάνιση μιας παροδικής παραβατικότητας. Έχουν επίσης προταθεί υποθέσεις ενδεχόμενης σχέσης μεταξύ ανώμαλης λειτουργίας του εγκεφάλου και παραβατικότητας.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νεανικής ηλικίας

Κατά την κρίσιμη περίοδο μετάβασης από την παιδική στην νεανική και στην ώριμη ηλικία ο έφηβος παρουσιάζει μεγάλη ένταση και αστάθεια της ψυχικής διάθεσης. Κυριαρχείται από έντονο συναίσθημα αβεβαιότητας και ανασφάλειας και επιζητεί την κατάφαση, την αναγνώριση και την αγάπη. Διαθέτει έτσι τις δυνάμεις του σε πράξεις τολμηρές ριζοσπαστικές, αφήνει να τον κυριεύσουν οι ορμές και η φαντασία του, αποβαίνει ανήσυχος, ευαίσθητος και αυθάδης, δεν ανέχεται πιέσεις, επιδεικνύει απειθαρχία απέναντι στο νόμο και την εξουσία, έχει την τάση για σύναψη νέων δεσμών πέρα από την οικογένεια και διέπεται από ασίγαστη διάθεση να αναλάβει ρόλους και να αναπτύξει ενεργό δράση υπέρ γενικότερων κοινωνικών σκοπών. Δεν απορρίπτει ακόμα και τη χρήση βίας, εφόσον θα μπορέσει έτσι να προκαλέσει εντύπωση ή και να ελκύσει την προσοχή στα "δίκαια" αιτήματά του. Είναι αρκετά πιθανό, σύμφωνα με τις πιο πάνω διαπιστώσεις, ότι η αίσθηση ψυχικού κενού, καταπίεσης και ανασφάλειας που παρατηρείται στους νέους αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα της ανομικής συμπεριφοράς τους, είτε προκειται για απλή μη συμμόρφωση είτε και για έκδηλη απόρριψη των κοινωνικών κανόνων. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι αυτά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των νέων, που θεωρούνται επικίνδυνα για την διάπραξη παραβατικών πράξεων, είναι διαχρονικά, ανεξαρτήτως πολιτισμικού και ιστορικού πλαισίου. Εξι χιλιάδες χρόνια πριν ένας απογοητευμένος ιερέας στην αρχαία Αίγυπτο είχε σκαλίσει σε μια πέτρινη πλάκα τις ανησυχίες του για την ολοένα αυξανόμενη επικινδυνότητα των νέων της εποχής του. Πρόμοιες διαπιστώσεις καταγράφει και ο Αριστοτέλης. Παρόλα αυτά δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι πίσω από την προκλητική συμπεριφορά και την αλαζονική αντίδραση κρύβεται μια αθωότητα που ξαναβάζει τα πάντα σε αμφιβολία, χαρίζοντας μια φρεσκάδα και ανανέωση στον κόσμο. Αν οι μεγαλύτεροι έχουν συμβιβαστεί ή εθελουφλούν, μπροστά στη σκληρότητα στην ασχήμια, την υποκρισία και τη διαφθορά δεν ισχύει το ίδιο, ευτυχώς και για τους νέους. Η έλλειψη παροπίδων τους κάνει ευάλωτους αλλά και ασυμβίβαστους. Είναι λοιπόν επιτακτική ανάγκη η πολιτεία να διαθέσει χρόνο και να επικεντρώσει το ενδιαφέρον της στο φαινόμενο της εφηβικής παραβατικότητας κάνοντας ότι είναι δυνατόν για να την καταπολεμήσει. Το όφελος είναι διπλό. Πρώτον, λιγότεροι νέοι στους δρόμους που κάνουν χρήση ουσιών, προκαλούν ατυχήματα στην ασφάλτο και διαπράττουν ληστείες και δεύτερον, λιγότεροι απεγνωσμένοι γονείς που παρακολουθούν τα παιδιά τους να οδεύουν προς μία σκοτεινή κατεύθυνση από την οποία χωρίς τη συμβουλή κάποιου ειδικού είναι δύσκολο να τα φέρουν πίσω.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Προκύπτει λοιπόν το ερώτημα για το ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ατόμων με παραβατική συμπεριφορά. Μετά από έρευνες σε επιμελητές ανηλίκων του Αρείου Πάγου με θέμα το προφίλ των παραβατών προκύπτουν τα εξής αποτελέσματα:

1. Προέρχονται από μικροαστικές τάξεις και κάτω, αφού λίγα είναι τα περιστατικά εκείνα που έχουν εκδηλωθεί σε μεσοαστικές τάξεις.
2. Αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Είναι άτομα που προέρχονται από οικογένειες με ισχυρά οικονομικά προβλήματα, παιδιά που εγκαταλείπουν το σχολείο συχνά προς ανεύρεση εργασίας.
3. Θέλουν να ακουστούν. Ένα μεγάλο ποσοστό των παραβατών είναι παιδιά που έχουν ανάγκη να βγουν στη σκηνή, και πρέπει κάπως να ακουστούν. Υπάρχει επίσης και η κατηγορία των παραβατών για τους οποίους η μόνη ταυτότητα που μπορούν να έχουν είναι μέσω της παραβατικής πράξης, η ταυτότητα που τους δίνει το δικαστήριο και μετά η ποινή. Παρόλο που όλη αυτή η διαδικασία είναι επίπονη για αυτά, είναι η μόνη ολότητα που κατακτούν.
4. Έχουν ψυχικά προβλήματα. Δίπλα σε αυτούς τους παράγοντες, σύμφωνα με τους επιμελητές ανηλίκων προστίθενται και τα ψυχικά προβλήματα τα οποία συχνά συνδιαμορφώνονται μέσα σε όλο αυτό το πλαίσιο της οικονομικοκοινωνικής εξαθλίωσης.

Αναμφισβήτητα η εφηβεία είναι μια κρίσιμη περίοδος στην ανάπτυξη του ατόμου και διακρίνεται από τάσεις για ανεξαρτησία, ιδεολογική διαφοροποίηση από την κοινωνία των μεγάλων, άρνηση της κοινωνίας αυτής, υποταγή στην κοινωνία των συνομηλίκων. Οι διαπιστώσεις αυτές μας οδηγούν στο να πιστεύουμε ότι οι σημερινοί έφηβοι έχουν δημιουργήσει τη δική τους κοινωνία, με τις δικές τους ηθικές αρχές, ακόμη και τη δική τους γλώσσα και κουλτούρα.

Οι έφηβοι καλούνται να αντιμετωπίσουν καινούργια δεδομένα όπου βιώνουν το σώμα τους σεξουαλικά ώριμο, εγκαταλείπουν την ιδανική εικόνα που είχαν για τους γονείς τους, προσπαθούν να αποκτήσουν φίλους και στη συνέχεια να συνάψουν ετερόφυλες σχέσεις, αποφασίζουν για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, αποδεχόμενοι τους προσωπικούς περιορισμούς και τέλος, προσπαθούν να αναπτύξουν τη δική τους κοσμοθεωρία.

ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ο σχολικός εκφοβισμός είναι ένα φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας που εμφανίζεται σε πολλές χώρες του κόσμου. Ο σχολικός εκφοβισμός αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ μαθητών ή συνομηλίκων παιδιών με στόχο να προκληθεί πόνος ή αναστάτωση. Εμφανίζεται με τη μορφή του λεκτικού εκφοβισμού (κοροϊδία, διακρίσεις, σεξουαλικά σχόλια), του κοινωνικού εκφοβισμού (διάδοση φημών, καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, απομόνωση από την ομάδα), του σωματικού εκφοβισμού (χτυπήματα, σπρωξίματα, κλωτσιές), του ηλεκτρονικού εκφοβισμού (εκβιασμός μέσω διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μέσω μηνυμάτων στο κινητό τηλέφωνο).

Με βάση τα αποτελέσματα μιας μελέτης που πραγματοποίησε η Εταιρία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου σε συνεργασία με την Παιδαγωγική σχολή του ΑΠΘ, το 25% των μαθητών έχει υποστεί κάποια μορφή εκφοβισμού εντός του σχολικού περιβάλλοντος με συχνότητα δύο ως τρεις φορές το μήνα ή και περισσότερο. Τα αγόρια είναι πιο συχνά θύτες και θύματα εκφοβιστικής συμπεριφοράς, που εμφανίζεται κυρίως στο σχολικό περιβάλλον σε χώρους χωρίς επίβλεψη από τους εκπαιδευτικούς, όπως η αυλή, ο διάδρομος και η τάξη κατά τη διάρκεια του διαλείμματος. Η κατάσταση αυτή μπορεί να επηρεάσει την ψυχοσυνασθηματική ανάπτυξη του παιδιού και τη διαδικασία της μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, τα παιδιά που γίνονται θύματα σχολικού εκφοβισμού αρχικά νοιώθουν φόβο, απόγνωση και παρουσιάζουν τάσεις φυγής.

Αισθάνονται ότι απειλούνται, τρομάζουν αρνούνται να πάνε σχολείο και παρουσιάζουν συμπτώματα σχολικής φοβίας. Μπορεί απίσης να γίνουν επιθετικά και νευρικά, ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου τα ίδια τα παιδιά –θύματα μπορούν να γίνουν θύτες σε άλλα παιδιά ή στα αδέρφια τους στο σπίτι. Από την άλλη μεριά οι γονείς συνήθως δεν αντιλαμβάνονται το πρόβλημα και δηλώνουν άγνοια. Αυτό συμβαίνει γιατί τα θύματα εξομολογούνται το γεγονός του εκφοβισμού συχνότερα σε φίλους τους. Αν όμως οι γονείς εντοπίσουν κάποιο από τα προαναφερθέντα συμπτώματα και υποψιάζονται ότι το παιδί τους έχει πέσει θύμα εκφοβισμού κρίνεται αναγκαίο να προσεγγίσουν το παιδί και να αντιδράσουν απευθυνόμενοι αρχικά στους εκπαιδευτικούς και στις αρμόδιες Διευθύνσεις εκπαίδευσης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το παιδί να αισθανθεί ότι έχει στήριγμα τους γονείς του και το σχολείο. Επιπλέον, οι ειδικοί επιμένουν ότι τα παιδιά πρέπει να μη φοβούνται, να έχουν το θάρρος της γνώμης και να μάθουν να μιλούν.

Οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις του εκφοβισμού και της βίας στα παιδιά είναι πολλές και σοβαρές. Τα παιδιά που πέφτουν θύματα εκφοβισμού και βίας στο σχολείο είναι δυνατόν:

1. Να νιώσουν έντονο άγχος και ανασφάλεια
2. Να παρουσιάζουν σχολική άρνηση
3. Να κάνουν πολλές απουσίες από το σχολείο
4. Να οδηγηθούν σε σχολική αποτυχία
5. Να εμφανίσουν μαθησιακές δυσκολίες και ψυχοσωματικά προβλήματα όπως πονοκεφάλους, πόνους στη κοιλιά, διαταραχές ύπνου κ.λ.π.
6. Να παρουσιάσουν φοβίες, κατάθλιψη και στην χειρότερη των περιπτώσεων έως απόπειρες αυτοκτονίας

Τα παιδιά θύτες, αυτά που ασκούν τον εκφοβισμό και τη βία βρίσκονται σε μεγάλο κίνδυνο να:

1. Απομακρυνθούν από το σχολείο
2. Διακόψουν τη σχολική φοίτηση
3. Εμφανίσουν τάσεις φυγής από το σπίτι
4. Εξελιχθούν σε ποσοστό που προσεγγίζει το 50% σε ενήλικες με αντικοινωνική και παραβατική συμπεριφορά.

Συνέπειες της ενδοσχολικής βίας

Οι συνέπειες είναι σοβαρές και καθοριστικές για την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη και εξέλιξη. Γιαυτό η συστηματική προληψη και η κατάλληλη αντιμετώπιση κάθε μορφής βίας στο σχολείο είναι πολύ σημαντική. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα παιδιά έχουν απόλυτο δικαίωμα να βρίσκονται σε ένα σχολικό περιβάλλον το οποίο να τους παρέχει ασφάλεια και προστασία. Τα παιδιά θα υποστούν σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχολογία τους εφόσον θα φοβούνται να είναι με τις παρέες τους φοβούμενοι ότι μπορούν να πέσουν θύματα εκφοβισμού για άλλη μια φορά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τον κοινωνικό τους αποκλεισμό και απομόνωση από παρέες , ομαδικά παιχνίδια και κοινωνικές δραστηριότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΠΛΟΚΑΤΟΧΗ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙ ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΛΟΚΑΤΟΧΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΑ – ΔΙΑΘΕΣΗ

Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 5 και των παραγράφων 2,3, και 4 του παρόντος άρθρου, η εμπορία και η διάθεση, με οποιονδήποτε τρόπο, όπλων και αντικειμένων , που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, απαγορεύεται.

Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις διάθεσης αυτόματων όπλων και φυσιγγίων αυτών για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών ασφαλείας.

Με την άδεια του Υπουργαίου Δημόσιας Τάξης επιτρέπεται η εμπορία και η κατ'οποιονδήποτε τρόπο διάθεση των κατωτέρω ειδών:

Περιστρόφων, πιστολιών, μερών, ανταλλακτικών και φυσιγγίων αυτών.

Όπλων σκοποβολής, σκοπευτικών διόπτρων, μερών, ανταλλακτικών, καλύκων και καψυλίων αυτών.

Κυνηγετικών όπλων, μερών, ανταλλακτικών και φυσιγγίων αυτών, πυρίτιδας, καλύκων και καψυλίων κυνηγίου.

Αεροβόλων όπλων.Εκρηκτικών υλών. Οι εισαγωγείς, κατασκευαστές, έμποροι και καταναλωτές των υλών αυτών υποχρεούνται να τις εναποθηκεύσουν σε αποθήκες δικές τους ή τρίτων, που λειτουργούν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Όπλων για την καταστροφή συγκολλούμενου υλικού σε πιστροφικούς κλιβάνους και φυσιγγίων αυτών.

Εκρηκτικών μηχανισμών για επαγγελματικές ανάγκες σε μεταλλευτικές, λατομικές ή άλλες συναφείς επιχειρήσεις.

Λογχών, ξιφών, σπαθών, ξιφιδίων, ξιφολογχών, αστυνομικών ράβδων τάξεων και βαλλιστριδών σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξης.

Όπλων ή αντικειμένων του παρόντος νόμου που προορίζονται για συλλογές ή αποτελούν κειμήλια.

Απομιμήσεων πυροβόλων όπλων, ως και μη λειτουργούντων πυροβόλων όπλων.

Δεν απαιτείται άδεια για την εμπορία:

Μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών που προορίζονται για συνήθη οικιακή ή επαγγελματική χρήση.

Μαχαριών που χρησιμοποιούνται για θήρα, αλιεία, οικιακή, επαγγελματική ή εκπαιδευτική χρήση, τέχνη ή άλλη συναφή χρήση, ως και τυφεκίων αλιείας.

Επιτρέπεται η πώληση ή διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο:

Όπλων σκοποβολής, περιστρόφων , πιστολιών, αυτόματων όπλων, όπλων που χρησιμοποιούνται για την αποκόλληση συγκολλούμενου υλικού, μερών ανταλλακτικών και φυσιγγίων αυτών, κυνηγετικών όπλων της κατηγορίας Α' και ουσιαδών μερών των όπλων αυτών , σκοπευτικών διόπτρων, καθώς και εκρηκτικών μηχανισμών και εκρηκτικών υλών , μόνο σε άτομα που κατέχουν άδειες της αρμόδιας αστυνομικής αρχής για την αγορά των ειδών αυτών.

Κυνηγετικών όπλων της κατηγορία Β΄ και αεροβόλων όπλων, μόνο σε άτομα που συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους.

Απομιμήσεις πυροβόλων όπλων, ως και μη λειτουργούντων πυροβόλων όπλων, μόνο σε άτομα που έχουν άδεια κατοχής όπλων για συλλογές ή για τη χρησιμοποίησή τους σε κινηματογραφικά έργα ή θεατρικές παραστάσεις.

Φυσιγγίων, καλύκων, πυρίτιδας και καψυλίων κυνηγιού, μόνο σε άτομα που έχουν σχετική άδεια εμπορίας ή άδεια κατοχής κυνηγετικού όπλου ή άδεια θήρας.

Όπλων και αντικειμένων του παρόντος νόμου που χαρακτηρίζονται ως συλλεκτικά αντικείμενα, μόνο σε άτομα που επιδεικνύουν σχετική άδεια κατοχής.

ΚΑΤΟΧΗ

Η κατοχή όπλων και λοιπών αντικειμένων που διαλαμβάνονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου απαγορεύεται εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Με άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου, επιτρέπεται η κατοχή:

Πιστολιών , περιστρόφων και ουσιωδών μερών και φυσιγγίων αυτών.

Εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών μηχανισμών.

Όπλων ή άλλων αντικειμένων που προορίζονται για δείγματα ή εκθέσεις , σύμφωνα με τα καθοριζόμενα από την αντίστοιχη απόφαση.

Όπλων σκοποβολής και ουσιωδών μερών και φυσιγγίων αυτών, καθώς και σκοπευτικών διοπτρών. Η άδεια κατοχής των όπλων αυτών χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασχολούνται αποδεδειγμένα με την προαγωγή του αθλήματος της σκοποβολής. Οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας κατοχής όπλων σκοποβολής, οι υποχρεώσεις των ενδιαφερόμενων, ο αριθμός των όπλων που επιτρέπεται να κατέχει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης.

Αυτόματων όπλων και φυσιγγίων αυτών.

Τόξων και βαλλιστρίων προοριζόμενων αποκλειστικά και μόνο για σκοποβολή.

Όπλων και ανενεργών φυσιγγίων αυτών, που αποτελούν ιστορικά ή οικογενειακά κειμήλια ή παρουσιάζουν ιστορικό, αρχαιολογικό ή εθνογραφικό ενδιαφέρον και φυλάσσονται σε συλλογές φυσικών ή νομικών προσώπων.

Για την κατοχή αεροβόλων όπλων και τυφεκίων αλιείας δεν απαιτείται άδεια. Απαγορεύεται η κατοχή τους από άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.

Η κατοχή λογχών, ξιφών, ξιφιδίων και ξιφολογχών, απομιμήσεων πυροβόλων όπλων ως και μη λειτουργούντων πυροβόλων όπλων επιτρέπεται:

Σε πρόσωπα που έχουν άδεια κατοχής όπλων προοριζόμενων για συλλογές.

Σε παραγωγούς θεατρικών ή κινηματογραφικών έργων.

Δεν απαιτείται άδεια για μαχαίρια, που προορίζονται για αλιεία, θήρα, τέχνη ή οικιακή επαγγελματική ή άλλη συναφή χρήση, για μηχανισμούς εκτοξεύσεως χημικών ουσιών, που προορίζονται για την ίδια χρήση, ως και ξιφη και σπάθες που χρησιμοποιούνται για άθληση.

Οι κατοχοι των ειδών που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, υποχρεούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ασφαλή φύλαξή τους και να μην παραχωρούν αυτά σε τρίτα πρόσωπα. Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές δύνανται να υποδεικνύουν εγγράφως στους ενδιαφερόμενους τη λήψη των κατά την κρίση τους επιβαλλόμενων μέτρων ασφαλείας.

Όποιος βρίσκει αντικείμενο από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου υποχρεούται να το παραδώσει αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή να ειδοποιήσει αυτή για την παραλαβή του.

ΟΠΛΟΦΟΡΙΑ

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου και του άρθρου 9 απαγορεύεται να φέρονται όπλα ή άλλα είδη που προβλέπονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

Για την οπλοκατοχή και την οπλοφορία αυτών που υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις την ελληνική αστυνομία , στο πυροσβεστικό και λιμενικό σώμα, στην τελωνειακή υπηρεσία και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις. Εφόσον δεν υφίστανται τέτοιες διατάξεις, με κοινή απόφαση του οικείου υπουργού και του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται οι περιπτώσεις, οι προϋποθέσεις και οι αναγκαίες λεπτομέρειες, με τις οποίες είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση από τη γενική απαγόρευση, η οπλοφορία του προσωπικού κάθε υπουργείου.

Έλληνες πολίτες, που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, δύνανται να οπλοφορούν μετά από άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας ή διαμονής τους στις εξής περιπτώσεις:

Για ατομική τους ασφάλεια, μετά από γνώμη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών, εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί λόγοι.

Για την προστασία προσώπων, την ασφάλεια δημόσιων καταστημάτων, τραπεζών, μουσείων, μεταφοράς χρημάτων ή αξιών, οικημάτων που έχουν ανάγκη ειδικής προστασίας, επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας ή προοριζόμενων για εξυπηρέτηση της εθνικής άμυνας ή άλλων μεγάλης αξίας και σπουδαιότητας επιχειρήσεων ή εγκαταστάσεων. Στις περιπτώσεις αυτές η άδεια κατοχής χορηγείται στο όνομα εκείνων που νόμιμα εκπροσωπούν τους ανωτέρω φορείς, ενώ η άδεια οπλοφορίας στο όνομα εκείνων στους οποίους ανατίθεται η ασφάλεια των προσώπων των εγκαταστάσεων, οικημάτων, πολύτιμων αντικειμένων, αξιών και χρηματαποστολών. Στην άδεια οπλοφορίας αναγράφονται οι προϋποθέσεις με τις οποίες μπορεί ο κάτοχος της να φέρει τα όπλα που διαλαμβάνονται σ' αυτή.

Με τις καθοριζόμενες στην παρ. 3 προϋποθέσεις, δύνανται η αρμόδια αστυνομική αρχή να χορηγεί άδεια οπλοφορίας και σε υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, οι οποίοι κατοικούν ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα. Με τις ίδιες προϋποθέσεις και με τους όρους της αμοιβαιότητας, είναι δυνατό σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επιτραπεί η οπλοφορία και σε άλλους αλλοδαπούς, οι οποίοι κατοικούν στην Ελλάδα.

Κατ'εξαιρέση και με τον όρο της αμοιβαιότητας, μετά από άδεια που χορηγείται από την αρμόδια αστυνομική αρχή, ύστερα από αίτηση αλλοδαπής αρχής και γνώμη του Υπουργείου Εξωτερικών, επιτρέπεται η οπλοφορία διπλωματικών υπαλλήλων, στρατιωτικών ακολούθων ή αστυνομικών ξένων χωρών, οι οποίοι υπηρετούν στις πρεσβείες ή προξενεία των χωρών τους στην Ελλάδα ή συνοδεύουν επίσημα πρόσωπα ή έρχονται στην Ελλάδα για παραλαβή δικώμενων ατόμων των οποίων έχει αποφασιστεί η έκδοση.

Οι προβλεπόμενες από τις παραγράφους 3,4, και 5 του παρόντος άρθρου άδειες οπλοφορίας χορηγούνται μόνο για περίστροφα ή πιστόλια. Στις περιπτώσεις του εδαφίου β' της παρ. 3, πλην της περιπτώσεως οπλοφορίας για προστασία προσώπων είναι δυνατόν να επιτραπεί η οπλοφορία και με αυτόματα ή άλλα πυροβόλα όπλα, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι ασφαλείας, σύμφωνα με όσα ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

Άδεια οπλοφορίας χορηγείται επίσης για άσκηση στη σκοποβολή, με τα όπλα που κάθε φορά επιτρέπονται γι αυτόν το σκοπό. Οι άδειες αυτές χορηγούνται από την αρμόδια αστυνομική αρχή στο όνομα μελών αναγνωρισμένων αθλητικών σωματείων, που επιδιώκουν την προαγωγή του αθλήματος της σκοποβολής. Ο κάτοχος τέτοιας άδειας επιτρέπεται να οπλοφορεί μέσα στους χώρους άσκησης κατά την μετάβαση στο χώρο αυτόν και επιστροφή, καθώς και από τόπο σε τόπο, προς συμμετοχή σε επίσημους αγώνες σκοποβολής. Τα όπλα μεταφέρονται κενά, τοποθετημένα σε ειδικές οπλοθήκες. Η άσκηση των ανήλικων γίνεται με την εποπτεία των υπευθύνων των σκοπευτηρίων ή αθλητικών σωματείων.

Οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης.

Με απόφασή του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η διαδικασία για τη χορήγηση των αδειών οπλοφορίας και κατοχής όπλου, ο τρόπος ανακλήσής τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άδεια θήρας χορηγείται από τις αρμόδιες δασικές αρχές μόνο σε άτομα που είναι εφοδιασμένα με άδεια κατοχής κυνηγετικού όπλου ή βεβαίωση της αρμόδιας αστυνομικής αρχής ότι πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας κατοχής κυνηγετικού όπλου. Για την έκδοση της βεβαίωσης αυτής υποβάλλονται τα δικαιολογητικά που προβλέπονται για τη χορήγηση άδειας κατοχής κυνηγετικού όπλου.

Η οπλοφορία με κυνηγετικά όπλα απαγορεύεται, εκτός των περιπτώσεων της χρήσης για άσκηση θήρας ή σκοποβολής και της μτάβασης και επιστροφής στους χώρους αυτούς. Στις περιπτώσεις αυτές κατά τη διέλευση από κατοικημένες περιοχές τα όπλα πρέπει να φέρονται κενά εντός θήκης.

Απαγορεύεται να φέρουν αεροβόλα όπλα και τυφέκια αλιείας άτομα που δεν συμπλήρωσαν το 18ο και το 16ο έτος της ηλικίας τους αντίστοιχα. Η μεταφορά αυτών επιτρέπεται μόνο από τον τόπο κατοικίας στο χώρο άσκησης στη σκοποβολή και αλιεία και αντίστροφα. Η χρήση των όπλων αυτών έξω από τους ειδικούς χώρους που προορίζονται για την άσκηση στη σκοποβολή ή την αλιεία απαγορεύεται. Δεν επιτρέπεται σε όσους οπλοφορούν νόμιμα να φέρουν τα όπλα τους σε ελεγχόμενους κατά τον κανονισμό της Πολιτικής Αεροπορίας χώρους των αεροδρομίων, εκτός των αστυνομικών και τελωνειακών υπαλλήλων κατά το χρόνο εκτέλεσης της υπηρεσίας τους στους χώρους αυτούς.

Όποιος φέρει παράνομα όπλα ή άλλα είδη που διαλαμβάνονται στις παραγράφους του παρόντος νόμου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων δραχμών, θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και διπλασιάζονται τα κατώτερα όρια ποινών, όταν τα ανωτέρω είδη φέρονται σε συνελεύσεις, πανηγύρεις, δημόσιες συναθροίσεις, κέντρα διασκέδασης ή παιγνίων, καταστήματα πώλησης οινόπνευματων ποτών ή εντός μεταφορικών μέσων δημόσιας μεταφοράς προσώπων ή εντός ή πλησίον ελεγχόμενων χώρων αεροδρομίων.

Όποιος φέρει παράνομα όπλα ή άλλα είδη που αναφέρονται επί του παρόντος νόμου ή παραβαίνει τις διατάξεις των παραγράφων του τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών και χρηματική ποινή.

ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΟΠΛΩΝ

Η Ελλάδα αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο στην παράνομη διακίνηση όπλων. Η νομοθεσία και η δράση των κρατικών οργάνων δεν επαρκούν με αποτέλεσμα να οπλοφορούν οι πάντες με εξαιρετικά βαρύ οπλισμό. Η αστυνομία αποδίδει την έξαρση της εγκληματικότητας στη χώρα μας στην τεράστια ισχύ πυρός του οπλισμού του υποκόσμου. Σε σημείο που οι αστυνομικοί νιώθουν αδύναμοι μπροστά στους εγκληματίες καθώς ο οπλισμός του είναι ασύγκριτος.

Πολλά από τα παράνομα όπλα που κυκλοφορούν στη χώρα μας προέρχονται από τις αποθήκες του αλβανικού στρατού από όπου κλάπηκαν κατά την εξέγερση στα τέλη της δεκαετίας του 90. Πωλητές παράνομων όπλων πέρα από τους Αλβανούς είναι επίσης Ρώσοι και Κινέζοι. Πιο σπάνια, καινούρια όπλα, μπαίνουν από χώρες των Βαλκανίων όπως από τη Βουλγαρία και τη Σερβία.

Πολλά όπλα όπως Καλάσνικοφ, έχουνται από τα Βαλκάνια σε φορτηγά ματί με διάφορα προϊόντα. Κυρίως όμως με ζωντανά ζώα όπως αγελάδες και μοσχάρια. Αυτό επειδή οι περισσότεροι αστυνομικοί φοβούνται τα στοιβαγμένα αγριεμένα ζώα και τους είναι δύσκολο να ψάξουν και έτσι δεν κάνουν έλεγχο. Έπειτα φυλάσσονται σε σπίτια που αποτελούν “καβάτζες” όπλων και υπολογίζονται πάνω από 1000 στην Αθήνα. Πολλά όπλα καταλήγουν επίσης στην Κρήτη, σε μερικά χωριά της οποίας μπορεί κανείς να αγοράσει σχεδόν οποιουδήποτε είδους όπλο.

Μέχρι πρόσφατα η απόκτηση ενός όπλου χωρίς τα απαραίτητα έγγραφα ήταν ιδιαίτερα δύσκολη υπόθεση και χρειαζόταν πολλές “γνωριμίες” με άτομα του υποκόσμου. Αυτά μέχρι τώρα, γιατί πλέον με μια βόλτα στο κέντρο της Αθήνας ο καθένας μπορεί να προμηθευτεί σχετικά εύκολα το φονικό εργαλείο του. Ρωτώντας αλλοδαπούς που κάθονται στις σκοτεινές γωνίες των δρόμων για να πουλήσουν τη δική τους “πραμάτεια” σε οδηγούν αμέσως στον άνθρωπο που ψάχνεις.

Δύο περιοχές της Αθήνας και μία του Πειραιά είναι τα σημεία όπου ο καθένας θα μπορέσει να βρει όποιο τύπου όπλο θέλει, από σουγιά μέχρι υποπολυβόλα. Η Πλατεία της Ομόνοιας και οι γύρω δρόμοι έχουν μετατραπεί σε “λαϊκή αγορά” όπλων. Εκεί βρίσκει κανείς Καλάσνικοφ, περίστροφα και χειροβομβίδες κυρίως αλβανικής προέλευσης. Οι πιο “απαιτητικοί” αγοραστές θα πρέπει να κατηφορήσουν προς τον Κολωνό, όπου από Ρώσους μαφιόζους μπορούν να αγοράσουν χειροβομβίδες τοκάρεφ, σκόρπιο, αλλά και υποπολυβόλα Ούζι, γνωστά για την τεράστια ζημιά που μπορούν να προκαλέσουν. Τα όπλα των Ρώσων είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση όμως πιο ακριβά από αυτά των Αλβανών. Για να αγοράσει όμως κανείς από εκεί πρέπει να έχει γνωριμίες και να πάει συστημένος.

Αυτοί είναι οι κλασικοί τρόποι προμήθευσης όπλων. Ποτέ κανείς όμως δεν πίστευε ότι η αγορά μιας ποσότητας χασίς από ένα μεγαλέμπορο θα συνοδευόταν από ένα δώρο, τίποτα άλλο από ένα Καλάσνικοφ. Ακόμα, έχει συμβεί περιστατικό προμήθευσης από το διαδίκτυο μέσω διαδικτυακών τόπων εταιρείας δημοπρασιών. Στη συνέχεια τα όπλα παραδίδονταν στους ενδιαφερόμενους μέσω εταιρείας “κούριερ”

Οι τιμές των όπλων εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες όπως από τον τόπο αγοράς, αν είναι κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα πουλιούνται σε χαμηλότερες τιμές καθώς οι έμποροι δεν έχουν διανύσει μεγάλη απόσταση και δεν έχουν ρισκάρει να τους πιάσει η αστυνομία, από την ισχύ του όπλου, από τις σφαίρες που θα έχει από την παλαιότητα του κ.λ.π. Γενικότερα οι τιμές κυμαίνονται από 500 έως 5000 ευρώ. Εξαιτίας της τεράστιας ποικιλίας και των πολλών διαφορετικών τιμών οπλοφορούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι.

Μαγαζάτορες, πόρνες, έμποροι ναρκωτικών, μπράβοι, ποινικοί όχι μόνο οπλοφορούν αλλά και πωλούν όπλα. Πολλοί ληστές εξοπλίζονται με εξαιρετικά βαρύ οπλισμό για να ληστέψουν τράπεζες, καταστήματα, σπίτια ακόμα και αν τα θύματα είναι εντελώς ανυπεράσπιστα. Αυτό γιατί φοβούνται τη συνάντησή τους με την αστυνομία. Σε σημείο μάλιστα που γίνεται ακόμα και χρήση κάποιων ιδιαίτερου τύπου κινέζικων σφαιρών που έχουν τη δυνατότητα διάτρησης όχι μόνο αλεξίσφαιρων γιλέκων των αστυνομικών αλλά και των περιπολικών της αστυνομίας. Τρομοκρατικές οργανώσεις τοποθετούν εκρηκτικούς μηχανισμούς μεγάλης ισχύος σκορπώντας το φόβο. Αναρχικοί χρησιμοποιούν οπλισμό ακόμα και αυτοχέδο ασκώντας βία για να προκαλέσουν την καταστροφή. Και άλλοι όμως επιλέγουν την κατοχή κάποιου όπλου εκτός από τον υπόκοσμο. Τα κρούσματα βίας αυξάνονται καθημερινά και πολλοί θέλουν να εξασφαλίσουν την αίσθηση ασφάλειας κρατώντας ένα όπλο. Για να αποκτήσει κανείς όπλο μπορεί να ακολουθήσει τη νόμιμη ή την παράνομη οδό. Οι αιτήσεις για νόμιμη οπλοκατοχή έχουν αυξηθεί όμως υπολογίζεται ότι απορρίπτεται το 90% από αυτές. Η αστυνομία δίνει όπλο σε κάποιον μόνο αν κρίνει ότι έχει σοβαρούς λόγους να πιστεύει ότι απειλείται η ζωή του. Έτσι αρκετοί πολίτες επιλέγουν την αγορά κάποιου όπλου παρανόμως.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Ο ρόλος της αστυνομίας μέσα στο σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης είναι διττός: η πρόληψη της εγκληματικότητας μέσα από την τήρηση της τάξης και η καταστολή της μέσα από τη διαπίστωση των εγκλημάτων και την ανακάλυψη και σύλληψη των δραστών. Μέσα από την δεύτερη αυτή λειτουργία της, η στυνομία εντάσσεται στους φορείς της επίσημης κοινωνικής αντίδρασης απέναντι στο έγκλημα και συμβάλλει στο πρώτο φιλτράρισμα που πραγματοποιείται στο εσωτερικό του συστήματος απονομής της ποινικής δικαιοσύνης. Η διακριτική ευχέρεια των αστυνομικών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους θεωρείται ότι αποτελεί ένα απαραίτητο κανάλι εκροής για τον υπερφορτωμένο ποινικό

-δικαστικό μηχανισμό. Κάτω από αυτό το πρίσμα, ο ρόλος της γίνεται καθοριστικό ακόμα και στον προσδιορισμό της αξιόποινης πράξης.

Οι σχετικές με την αστυνομία εγκληματολογικές έρευνες περιστρέφονται γύρω από δύο βασικούς άξονες: τη μελέτη της δομής και λειτουργίας της αστυνομίας σε σχέση πάντα με την αποδοτικότητά της και το πλαίσιο σχέσεων μεταξύ κοινού και αστυνομίας.

Για τη βελτίωση της αποδοτικότητας της αστυνομίας στον τομέα της καταπολέμησης του εγκλήματος, δεν θεωρείται αρκετή η αύξηση του αστυνομικού δυναμικού ή η συχνότητα των αστυνομικών περιπολιών. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει επίσης η στάση του κοινού καθώς και ο βαθμός και η μορφή συνεργασίας του με την αστυνομία.

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΟΠΛΟΚΑΤΟΧΗ

Η αρχή της συνήθειας της οπλοκατοχής και οπλοφορία στην Κρήτη αλλά και σε πολλές άλλες περιοχές της χώρας μας χάνεται στο βάθος των αιώνων. Σίγουρα όμως έχει σχέση με τις πικίλες επιδράσεις και επιδρομές των κατακτητών που ανάγκασαν τους ανθρώπους να ξυπνούν και να κοιμούνται αρματωμένοι και να αντιστέκονται στο πέρτασμα των Ενετών, των Αράβων, των Τούρκων αλλά και των σύγχρονων κατακτητών του Δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, Γερμανών και Ιταλών. Η οπλοφορία πέρασε από γενιά σε γενιά και αποτέλεσε αρχικά τιμή και υπερφάνεια. Οι Έλληνες χρειάστηκαν όπλο για να τρέξουν σε όλους τους απελευθερωτικούς αγώνες και στη συνέχεια να απελευθερώσουν την πατρίδα. Από εκείνες τις περιόδους το όπλο φαίνεται πως για κάποιους έγινε η φυσική απόληξη του χεριού του. Από εκείνες τις εποχές η οπλοκατοχή ως είδος προστασίας περνούσε από γενιά σε γενιά μέχρι και σήμερα. Εξ αιτίας της συνήθειας αυτής δημιουργούνται πολλά προβλήματα και επιπτώσεις στο ίδιο το άτομο αλλά και σε όλη την κοινωνία. Κάποιες από τις επιπτώσεις αυτές είναι:

-Το άτομο που κατέχει κάποιο όπλο, το έχει ως ένα καθημερινό αντικείμενο με αποτέλεσμα κάποιες φορές να το χρησιμοποιεί για ασήμαντους λόγους.

-Προκαλεί πολλά προβλήματα το περιβάλλον του

-Δεν γίνεται εύκολα αποδεκτό στο κοινωνικό σύνολο γιατί προκαλεί τον φόβο

-Απομονώνεται και έτσι δημιουργούνται ψυχολογικά προβλήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΕΘΙΣΜΟ

ΟΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΕΘΙΣΜΟ

Χασίς ή μαριχουάνα

Πρόέρχεται από το φυτό Ινδική κάνναβις, ένα μονοετές φυτό που ευδοκιμεί σε τροπικά και εύκρατα κλίματα. Η μαριχουάνα γίνεται από αποξηραμένα φύλλα και τα άνθη του φυτού. Το χασίς είναι η αποξηραμένη και συμπιεσμένη ρητίνη του δενδρυλλίου. Κύριο ψυχοδραστικό συστατικό του είναι η τετραυδροκανναβινόλη, μια παραισθησιογόνος ουσία.

Η πυκνότητα της στα φύλλα της μαριχουάνας φτάνει μέχρι 8% ενώ στα σκευάσματα ρητίνης 15-70%. Προκαλεί ψυχοδραστικές μεταβολές στον ανθρώπινο εγκέφαλο. Η ουσία εντάσσεται στα ψευδαισθησιογόνα φάρμακα, τα οποία επηρεάζουν τη λογική σκέψη.

Αλκοόλ

Η αιθανόλη ή αιθυλική αλκοόλη ή κοινώς οινόπνευμα είναι ένα πτητικό, εύφλεκτο και άχρωμο υγρό. Είναι γνωστή στη καθομιλουμένη και απλά ως αλκοόλη και βρίσκεται στα αλκοολούχα ποτά σε ειδικά θερμομέτρα, ως διαλύτης και ως καύσιμο. Όταν υπάρχει χρόνια κατανάλωση αλκοόλ, αναπτύσσεται σταδιακά στον οργανισμό ένας βαθμός ανοχής. Αυτό σημαίνει ότι για να επιτευχθεί το ίδιο φαρμακολογικό αποτέλεσμα στον οργανισμό, απαιτούνται όλο και υψηλότερες συγκεντρώσεις αλκοόλ στο αίμα. Δεδομένου ότι ο σκοπός της κατανάλωσης αλκοόλ είναι ακριβώς η πρόκληση αυτού του φαρμακολογικού αποτελέσματος ή επίτευξή του προϋποθέτει όλο και μεγαλύτερες καταναλώσεις αλκοολούχων ποτών. Η συνεχιζόμενη αύξηση του βαθμού ανοχής οδηγεί σταδιακά σε σωματική εξάρτηση, δηλαδή σε εκδήλωση δυσάρεστων συμπτωμάτων, που ονομάζονται στερητικά συμπτώματα, τα οποία εκδηλώνονται όταν δεν υπάρχουν επαρκή επίπεδα αλκοόλης στο αίμα.

Αναβολικά στεροειδή

Τα αναβολικά στεροειδή είναι συνθετικά παράγωγα της τεστοστερόνης. Στους άντρες η τεστοστερόνη παράγεται από τους όρχεις. Εργαστηριακά απομονώθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 20 και το 1935 άρχισαν να εμφανίζονται τα πρώτα σύνθετα παράγωγά της. Η τεστοστερόνη έχει ανδρογονικά και αναβολικά αποτελέσματα. Τα ανδρογονικά είναι:

-αυξημένη σωματική δύναμη

-αντρική φωνή

-τυπική τριχοφυΐα

Μια από τις πιο σημαντικές αναβολικές επιδράσεις είναι αυξημένη σύνθεση πρωτεϊνών στον οργανισμό και περιορισμό της απώλειάς τους. Οι πρώτες αναφορές χρήσης των αναβολικών στεροειδών φημιολογείται ότι ξεκινάνε περίπου τη δεκαετία του 50 στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Άρσης Βαρών στη Βιέννη. Εκεί ο γιατρός της ρωσικής ομάδας είπε στον ομόλογό του της αμερικάνικης, ότι η ομάδα του κάνει χρήση αναβολικών στεροειδών για να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους. Ο αμερικάνος ιατρός μετέφερε αυτήν την "τεχνογνωσία" στη χώρα του όταν επέστρεψαν στις ΗΠΑ και κάπου εκεί άρχισαν όλα. Αρχικά οι επιδόσεις δεν βελτιώθηκαν σηματοδικά και οι πρώτοι επιστήμονες συμπέραναν ότι η βελτίωση των επιδόσεων οφείλεται στις ψυχολογικές επιδράσεις των αναβολικών στεροειδών, παρά σε οποιοδήποτε επιδράσεις στους μύες. Ανεξάρτητα, δυστυχώς από την πραγματική αποτελεσματικότητα των αναβολικών στεροειδών, η χρήση τους εξαπλώθηκε γρήγορα σε πολλά αθλήματα.

Όπιο

Όπιο ονομάζεται ο αποξηραμένος γαλακτώδης χυμός που προέρχεται από ένα είδος παπαρούνας. Το όπιο περιέχει περίπου 20 αλκαλοειδή, ενώ μεταξύ αυτών έχει περιεκτικότητα περίπου 10-12% σε μορφίνη, από την οποία εξαρτάται η φαρμακολογική επενέργειά του. Η χημική επεξεργασία της μορφίνης παράγει την ηρωίνη που διακινείται στο παράνομο εμπόριο ναρκωτικών. Περιέχει επίσης κωδεΐνη και άλλα μη ναρκωτικά αλκαλοειδή όπως παπαβερίνη, θηβαΐνη και νοσκαπίνη. Το όπιο και τα παράγωγά του αποτελούν ναρκωτικές ουσίες που πάντα προκαλούν σωματική και ψυχολογική εξάρτηση. Σκευάσματα από όπιο χρησιμοποιούνται ως παυσίπονα φάρμακα.

Ηρωΐνη

Ανήκει στην ομάδα των οπιούχων. Η χρήση της έχει ως αποτέλεσμα την ζάλη, καταστολή των αισθήσεων και των συναισθημάτων, ναυτία, άμβλυση πόνου, μείωση ή εξαφάνιση ερωτικής διάθεσης, ευφορία. Σε μεγαλύτερες δόσεις εγκεφαλοπάθεια, αναπνευστική καταστολή, υπόταση, βραδυκαρδία, υποθερμία, λήθαργος, κώμα, θάνατος. Σε ενδοφλέβια χορήγηση, επιθετικές λοιμώξεις, βακτηριακή ενδοκαρδίτιδα, γάγγραινα. Η ταχεία επίτευξη ανοχής στις ουσίες αυτές έχει ως αποτέλεσμα την ανάγκη αύξησης της δόσης για να επιτευχθούν τα αποτελέσματα της νάρκωσης των αισθήσεων και της ευφορίας που επιδιώκει ο χρήστης.

Κοκαΐνη

Η κοκαΐνη είναι ένα κρυσταλλικό τοπανιοειδές αλκαλοειδές που λαμβάνεται από τα φύλλα του φυτού κόκα. Είναι ένα τονωτικό του κεντρικού νευρικού συστήματος και καταπιεστικό όρεξης. Συγκεκριμένα, πρόκειται για ένα αναστολέα επαναπρόσληψης σεροτονίνης-νορεπινεφρίνης-ντοπαμίνης, που μεσολαβεί στην λειτουργικότητα των εν λόγω ως εξωγενή πρόσδεμα μεταφορέας κατεχολαμινών. Εξαιτίας του τρόπου που επηρεάζει την μεσομεταιχμιακή οδό ανταμοιβής, η κοκαΐνη είναι εθιστική. Η χρήση της προκαλεί άμεσα έντονη διέγερση με έξαψη, ευφορία, ψευδαίσθηση αυξημένη ενέργεια. Λόγω ισχυρής διέγερσης των ζωτικών οργάνων, μπορεί να προκληθεί έμφραγμα μυοκαρδίου, εγκεφαλικό επεισόδιο, επιληψία, παραλήρημα, υπέρταση, υπερθερμία, θάνατος. Παρά το γεγονός ότι οι χρήστες χρησιμοποιούν συχνά την κοκαΐνη για οξεία αύξηση της σεξουαλικής ενέργειας, σε χρόνια χορήγηση προκαλείται μείωση της σεξουαλικής ορμής, ανικανότητα και στειρότητα, λόγω εξάντλησης της ζωτικής εφεδρείας του οργανισμού.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΕΘΙΣΜΟ ΣΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι εξαρτησιογόνες ουσίες έχουν πολλές αρνητικές συνέπειες που επιδρούν σε όλους τους τομείς της ζωής του χρήστη. Οι συνέπειες ποικίλουν ανάλογα με το είδος, την ποσότητα και την ισχύ της ουσίας. Οι επιπτώσεις μπορούν να αποβούν καταστρεπτικές όχι μόνο για το άτομο αλλά και για την οικογένειά του. Βέβαια οι εθιστικές ουσίες επιβαρύνουν και την κοινωνία είτε έμμεσα είτε άμεσα. Οι κυριότερες συνέπειες από τη χρήση των εθιστικών ουσιών είναι:

Στο άτομο.

- Οι εξαρτησιογόνες ουσίες προκαλούν βλάβες στην σωματική υγεία και η μακροχρόνια χρήση τους μπορεί να επιφέρει τον θάνατο.
- Βλάβες στην ψυχική υγεία.
- Οδηγούν το άτομο στην εγκληματική πράξη είτε για να συγκεντρώσει χρήματα για την αγορά της ουσίας είτε από την ασυναισθησία των πράξεών του μετά τη χρήση της ουσίας.
- Ο χρήστης αποξενώνεται από το κοινωνικό του περιβάλλον
- Επηρεάζεται η εξωτερική αισθητική του καθώς και η εμφάνισή του.
- Διαταράσσονται οι συζυγικές και οικογενειακές του σχέσεις.
- Δημιουργούνται προβλήματα στην εργασία.
- Επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του ατόμου.
- Η κατανάλωση εθιστικών ουσιών από εγκύους αυξάνει τις πιθανότητες εμφάνισης αναπτυξιακών προβλημάτων στο μωρό καθώς και εξάρτησης.
- Υποβαθμίζεται ο ρόλος του στην κοινωνία.

Στην κοινωνία.

- Κατάληψη δημόσιων χώρων για χρήση παράνομων ουσιών από ομάδες χρηστών.
- Ανασφάλεια πολιτών λόγω παραβατικότητας των χρηστών.
- Καταστροφή δημόσιες περιουσίες.
- Υποβάθμιση της κοινωνίας.
- Αύξηση της παραβατικότητας.

Δημιουργία σπειρών για τον εκβιασμό χρηστών.

- Οι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών δεν έχουν αναστολές και γιαυτό γίνονται ενοχλητικοί και επιθετικοί.
- Οικονομική επιβάρυνση για την κοινωνία για αστυνόμευση, γραμμές βοήθειας τοξικομανών, ομάδες υποστήριξης, κλινικές αποτοξίνωσης. Έμμεσα υπάρχει απώλεια εσόδων με τη μορφή των φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης κάθε φορά που ένας εξαρτημένος χάνει τη δουλειά του ή δεν είναι σε θέση να εργαστεί. Αυτό σημαίνει μείωση των εσόδων για το Κράτος και την αύξηση των κοινωνικών παροχών.
- Αύξηση στην εμφάνιση μεταδιδόμενων και λοιμωδών νοσημάτων που συνεπάγεται επιβάρυνση της δημόσιας υγείας.
- Αύξηση του ρατσισμού καθώς η κοινωνία στιγματίζει, κριτικάρει και απορρίπτει τους χρήστες των ουσιών.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΕΘΙΣΜΟ

Η πρόληψη χωρίζεται σε τρεις γενικές κατηγορίες:

- Η πρωτογενής πρόληψη αφορά ενέργειες που γίνονται για να αποφύγουμε την παρουσίαση ενός προβλήματος.
- Η δευτερογενής πρόληψη, αφορά ενέργειες και παρεμβάσεις που γίνονται όταν αρχίσει να εκδηλώνεται ένα πρόβλημα.
- Η τριτογενής πρόληψη αφορά κινήσεις και παρεμβάσεις που γίνονται για να μειωθεί ένα πρόβλημα που έχει ήδη εκδηλωθεί είτε για να αποφευχθεί η επανεμφάνισή του στο μέλλον.

Σε ότι αφορά τα ναρκωτικά, αυτό που μας ενδιαφέρει είναι η πρωτογενής πρόληψη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Η εγκληματικότητα ως ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα συνοδεύει τον άνθρωπο από την εποχή της εμφάνισης του στον πλανήτη. Η οικονομική και πολιτιστική γενικά πρόοδος, που συνετέλεσε ιδιαίτερα στον αιώνα μας, δεν οδήγησε και σε αντίστοιχη μείωση των εγκληματικών ενεργειών. Το αντίθετο μάλιστα. Τα τελευταία χρόνια αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο. Καθημερινά πληροφορούμαστε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή γινόμαστε οι ίδιοι αυτόπτες μάρτυρες εγκληματικών πράξεων. Το πρόβλημα γίνεται πιο ανησυχητικό, επειδή σε τέτοιου είδους ενέργειες πρωτοστατούν όλο και περισσότερο νεαρά άτομα που δρουν ομαδικά σε δολοφονίες, απαγωγές, βιασμούς και κακοποιήσεις.

Έχει παρατηρηθεί ραγδαία αύξηση της εγκληματικότητας εξ αιτίας των δύσκολων καταστάσεων που βιώνουν οι πολίτες διαφόρων κρατών όπως η χώρα μας, που οφείλονται στην οικονομική κρίση η οποία επηρεάζει το βιωτικό επίπεδο των ανθρώπων καθώς και τις αξίες της κοινωνίας, αυξάνεται η ανασφάλεια και η παραβατικότητα και ουσιαστικά η οικονομική κρίση γίνεται κοινωνική κρίση.

Τα εγκλήματα μπορεί να αφορούν το άτομο ή την περιουσία του. Στην περίπτωση των ατόμων μπορεί να είναι τραυματισμός, σεξουαλική κακοποίηση ή ακόμη και θάνατος. Κάποιες φορές συνδιάζονται με εγκλήματα κατά της περιουσίας. Η φθορά ξένης περιουσίας μπορεί να προκληθεί χωρίς να ενδιαφέρονται οι δράστες να οικειοποιηθούν τα περιουσιακά στοιχεία του θύματος αλλά απλά να εκφοβήσουν ή ακόμα και να εδρεώσουν την “εξουσία” τους.

Τα οικονομικά εγκλήματα προέρχονται από την κακομεταχείριση ή αρπαγή δημόσιου χρήματος. Ζώντας σε μια κοινωνία που εξαρτάται αποκλειστικά από τα υλικά αγαθά ο μοναδικός τρόπος απόκτησης αυτών είναι συναλλάσσοντας κάποιο χρηματικό ποσό με τα επιθυμητά αγαθά. Έτσι όσο πιο πολλά χρήματα διαθέτουμε τόσο πιο άνετη γίνεται η ζωή μας. Άνθρωποι με υψηλές διοικητικές θέσεις στο δημόσιο εκμεταλευόμενοι τη δουλειά τους καταφέρνουν να καταχρώνται το δημόσιο χρήμα χωρίς να γίνονται αντιληπτοί και πολλές φορές να μην τιμωρούνται αφού καταφέρνουν να παραπλανούν και τη δικαιοσύνη.

Σε ατομικό επίπεδο η εγκληματικότητα αποφέρει ψυχολογικά τραύματα, καθώς επίσης και φόβο για το μέλλον. Κάθε εγκληματική πράξη έχει και τις ανάλογες συνέπειες. Το άτομο που εμπλέκεται σε παραβατικές πράξεις αποκτά μια αρνητική στάση απέναντι στα κοινωνικά δρώμενα και αρκετές φορές χάνει την αυτοεκτίμησή του. Για το κοινωνικό σύνολο, οι συνέπειες των φαινομένων των εγκλημάτων είναι ευρύτερες, καθώς σταδιακά εδραιώνεται ένα κλίμα φόβου, ανασφάλειας, καχυποψίας και εσωστρέφειας, που οδηγεί σε απώλεια εμπιστοσύνης απέναντι στον συνάνθρωπο αλλά και στο κράτος, στοιχεία διαλυτικά για την κοινωνική συνοχή. Οποιοσδήποτε μπορεί να γίνει θύμα του εγκλήματος στην ορότητα. Κάθε έγκλημα μπορεί να επηρεάσει οικογένειες, φίλους και άλλα μέλη της κοινωνίας.

Για το σχεδιασμό μιας ορθολογικής αντιεγκληματικής πολιτικής είναι απαραίτητος ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου και της λειτουργίας της αστυνομίας ως κατεξοχήν φορέα παροχής ασφάλειας. Η μεταρρύθμιση στη δομή και την οργάνωσή της, η αποκατάσταση της σχέσης εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τους πολίτες, η ποσοτική και ποιοτική καταγραφή της εγκληματικότητας θα βοηθήσουν στον εκσυγχρονισμό της αστυνομίας με τελικό σκοπό την καλύτερη αντιμετώπιση της εγκληματικότητας. Μερικές προτάσεις είναι:

-Η αλλαγή της νομοθεσίας αναφορικά με τη χρήση των όπλων από τους αστυνομικούς.

-Η δημιουργία ειδικών ομάδων δίωξης με εξειδίκευση σε ιδιαίτερα εγκλήματα.

- Η ενίσχυση των πεζών αστυνομικών περιπολιών.
- Η πάταξη της διαφθορά στους κόλπους της αστυνομίας και η ενίσχυση των μηχανισμών αυτοκάθαρσης..
- Η πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού.
- Η ενημέρωση του προσωπικού στις νέες τεχνολογίες και τις σύγχρονες κατευθύνσεις της αντεγκληματικής πολιτικής.
- Συνεργασία των επιμέρους σωμάτων δίωξης του εγκληματος με τη δημιουργία κοινού θαλάμου επιχειρήσεων και συντονιστικού οργάνου διαχείρισης κρίσεων.
- Η ορθολογική κατανομή του έμψυχου δυναμικού με βάση τις ανάγκες της κάθε περιοχής για αστυνόμευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΣΩΦΡΟΝΙΣΜΕΝΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο όρος σωφρονισμός εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο αρχαίο ελληνικό και ρωμαϊκό δίκαιο, όπου και ορίστηκε ως η διαδικασία φύλαξης υποδίκων οι οποίοι παραπέμφθηκαν σε δίκη με σκοπό να μην έρχονται σε επαφή με το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο βλάπτοντάς το , με τις άνομες πράξεις τους. Η έννοια του σωφρονισμού στη συνέχεια βρήκε τους κύριους υποστηρικτές του, οι οποίοι τον καθόρισαν, στην καθολική εκκλησία. Συγκεκριμένα μέσα από το κανονιστικό δίκαιο όρισαν τον σωφρονισμό ως “τη διαδικασία τιμωρίας του αμαρτωλού με σκοπό την επαναφορά του στον ίσιο δρόμο”. Σωφρονισμός για τους καθολικούς ήταν η διαδικασία η οποία επέτρεπε στον αμαρτωλό να διευκολυνθεί στη διαδικασία της περισυλλογής αλλά και στην επικοινωνία του με τον Θεό μέσα από την απομόνωση. Ο σωφρονισμός ως μια θησκευτική εξυγίανση του φυλακισμένου ήταν μια διαδικασία κάθαρσης εσωτερική κυρίως, η οποία επανάφερε κατά τους καθολικούς τον αμαρτωλό στον ίσιο δρόμο. Στη σύνοδο του Beziers το 1266 , ο σωφρονισμός ορίστηκε ως η διαδικασία απομόνωσης και σιωπής για τον κρατούμενο. Για την εκκλησία σωφρονίζω σήμαινε ότι τιμωρώ, απλά η τιμωρία αυτή ήταν μια διαδικασία αποξένωσης και ένωσης του αμαρτωλού , του παραβάτη με το Θεό μέχρι ο τελευταίος να επανενταχθεί επιτυχώς στη κοινωνία. Ο Watkins στο βιβλίο του “Επιβολή Υπακοής στο Δίκαιο σε περίπτωση περιφρόνησης των πρακτικών αναφέρεται σένα Γάλλο Βενεδικτίνo μοναχό ο οποίος στο έργο του “Σκέψεις πάνω στις εκκλησιαστικές φυλακές” αναφέρεται στο σωφρονιστικό σύστημα ορίζοντάς το ως όχι μια διαδικασία εγλεισμού και τιμωρίας αλλά μια διαδικασία μάθησης για το άτομο, με σκοπό να βιώσει το λάθος του και να μπορέσει κάποια στιγμή να γίνει και πάλι ένα ισότιμο μέλος της κοινωνίας. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι όταν το άτομο νοιώθει κομμάτι της κοινωνίας κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού του υπάρχει ελπίδα για άμεση και ουσιαστική επαναφορά του στη κοινωνία. Ο Madillon ήταν ο πρώτος που όρισε με αυτόν τον τρόπο το σωφρονιστικό σύστημα και εισήγαγε διάφορες μεταρρυθμίσεις στον μέχρι τότε εφραροζόμενο τρόπο μεταχείρισης των κρατούμενων, όπως την καθιέρωση της εργασίας των κρατούμενων και των επισκέψεων σε αυτούς και τη λήψη μέτρων που να εξασφαλίζουν τους όρους υγιεινής διαβίωσης. Εισηγήθηκε ακόμα και την εξατομίκευση των κρατούμενων. Ο Howard ο οποίος για πολλούς είναι ο πατέρας του σωφρονιστικού συστήματος, μια και είναι ο πρώτος που αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του στη βελτίωση των σωφρονιστικών ιδρυμάτων, προσπάθησε να ορίσει την έννοια του σωφρονισμού, λέγοντας ότι είναι “η διαδικασία επανένταξης του ατόμου, με σκοπό να γίνει ένα ισότιμο μέλος το οποίο κατανοώντας το λάθος του, μπορεί να γίνει εξίσου παραγωγικό με τους υπόλοιπους ανθρώπους.” Για αυτόν οι φυλακές ήταν τόπος μάθησης για τους φυλακισμένους και ο σωφρονισμός δεν είχε καμία σχέση με την τιμωρία.

Σήμερα αρκετά χρόνια αργότερα η έννοια του σωφρονισμού ορίζεται στα πλαίσια που την προσδιόρισε ο Howard έχοντας όμως και κάποιες νέες προεκτάσεις. Σύμφωνα με τον Reginald ο σωφρονισμός ορίζεται ως “η διαφοροποίηση του περιεχομένου της μεταχείρισης η οποία δεν πρέπει να γίνεται με βάση τη βαρύτητα του τελεσθέντος εγκλήματος και της επιβληθείσας ποινής, αλλά με βάση την προσωπικότητα και την ικανότητα βελτίωσης του εγκληματία”. Με βάση το σύγχρονο ορισμό του σωφρονισμού, τα σωφρονιστικά καταστήματα θα έπρεπε να διακρίνονται σε κατηγορίες, ανάλογα με τη μέθοδο μεταχείρισης που εφαρμόζουν, η οποία να αντιστοιχεί στις σωφρονιστικές ανάγκες ενός τύπου εγκληματία. Δυστυχώς η εμπειρική έρευνα δεν έχει κατορθώσει, μέχρι σήμερα τουλάχιστον, να εγκαθιδρύσει μια τυπολογία εγκληματιών , που να αντιστοιχεί σε μία τυπολογία μεθόδων μεταχείρισης, πράγμα που θα επέτρεπε τη διάκριση των σωφρονιστικών καταστημάτων με κριτήρια καθαρώς επιστημονικά.

Στην Ελλάδα η έννοια του σωφρονισμού, ορίζεται από το άρθρο 10 του σωφρονιστικού κώδικα ως εξής: "Οι στερούμενοι της προσωπικής αυτών ελευθερίας κρατούνται, αναλόγως του σκοπού και της διάρκειας της κρατήσεως". Ο σωφρονισμός ορίζεται μέσα από τέσσερα διαφορετικά συστήματα τα οποία είναι:

1. Το κοινοβιακό σύστημα, το οποίο ορίζει το σωφρονισμό μέσα από τη συνεχή επικοινωνία των κρατουμένων, τη συνεργατική εργασία και τη γενικότερη ύπαρξή τους.
2. Το απομονωτικό σύστημα, το οποίο ορίζει το σωφρονισμό μέσα από τη διαδικασία της απομόνωσης, της σιωπής και το οποίο θεωρεί το σωφρονισμό μια διαδικασία μοναχισμού.
3. Το μικτό σύστημα, ορίζει το σωφρονισμό μέσα από το συνδυασμό της μερικής επικοινωνίας και της μερικής απομόνωσης.
4. Τέλος το προοδευτικό σύστημα το οποίο είναι και το πιο ουσιαστικό ορίζει το σωφρονισμό ως τη διαδικασία της σταδιακής ένταξης του ατόμου στη κοινωνία ως τη προεία από τον εγκλεισμό στη κοινωνικοποίησή του.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η οργάνωση του σωφρονιστικού συστήματος στην Ελλάδα βασίζεται στις γενικές αρχές που τίθενται από το Συνταγμα, τις διεθνείς συμβάσεις, τους νόμους και τα προεδρικά διατάγματα καθώς και τις κανονιστικές πράξεις κατ'εξουσιοδότησή τους με θεμελιώδη νόμο τον ισχύοντα Σωφρονιστικό Κώδικα. Οι γενικές αρχές αφορούν τους κανόνες εκτέλεσης των ποινών και μέτρων ασφαλείας κατά της ελευθερίας, όπως αυτές επιβάλλονται από τα αρμόδια Δικαστήρια και τη μεταχείριση των κρατουμένων στα καταστήματα κράτησης. Απαραβίαστες αρχές αποτελούν η νομιμότητα και η ισότητα στη μεταχείριση των κρατουμένων, ο σεβασμός των δικαιωμάτων των κρατουμένων και η έννομη προστασία τους. Επίσης καθορίζονται, οι κατηγορίες των κρατουμένων και των καταστημάτων κράτησης, ο τρόπος μεταγωγής σε αυτά και διαβίωσής τους, η εφαρμογή προγραμμάτων και η διάθεση του ελεύθερου χρόνου τους, η εργασιακή τους κατάσταση, ο ευεργετικός υπολογισμός ημερών ποινής λόγω εργασίας, και η επικοινωνία με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Η εποπτεία της οργάνωσης και λειτουργίας του σωφρονιστικού συστήματος ασκείται από τη Γενική Διεύθυνση Σωφρονιστικής Πολιτικής του Υπουργείου και τις υπαγόμενες σε αυτή Διευθύνσεις:

1. Πρόληψης Εγκληματικότητας και Σωφρονιστικής Αγωγής Ανηλίκων
2. Σωφρονιστικής Αγωγής Ενηλίκων
3. Λειτουργία Ειδικών Θεραπευτικών Καταστημάτων
4. Επιθεώρησης Σωφρονιστικών Καταστημάτων και Ειδικών Καταστημάτων Κράτησης Νέων
5. Εξωτερικής Φρούρησης Φυλακών και λοιπών Καταστημάτων.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Ειδικότερα η Γενική Διεύθυνση Σωφρονιστικής Πολιτικής χαράσσει τις γραμμές της σωφρονιστικής πολιτικής του Υπουργείου στον τομέα της πρόληψης και της καταστολής της εγκληματικότητας.

1.Υπηρεσίες που υπάγονται στην αμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ασχολούνται με την πρόληψη της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Εταιρείες προστασίας ανηλίκων

Είναι υπό την εποπτεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Λειτουργούν στην έδρα κάθε πρωτοδικείου και έχουν σκοπό την πρόληψη της εγκληματικότητας των ανηλίκων οι οποίοι εμφανίζουν αντικοινωνική συμπεριφορά ή βρίσκονται σε κίνδυνο να γίνουν δράστες ή θύματα αξιόποινων πράξεων λόγω ακατάλληλου ή ανύπαρκτου οικογενειακού περιβάλλοντος ή άλλων δυσμενών κοινωνικών συνθηκών και αιτιών. Κάθε Εταιρεία διοικείται από επταμελές διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου προσφέρουν τις υπηρεσίες τους χωρίς μισθό. Οι πόροι προέρχονται από επιχορήγηση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, από δωρεές και κληροδοτήματα. Όταν εξασφαλισθούν οι αναγκαίοι πόροι ο Εταιρείες ιδρύουν Στέγες φιλοξενίας ανηλίκων όπου μέσα σε οικογενειακές συνθήκες παρέχουν φιλοξενία και πολύπλευρη υποστηρίξη στα παιδιά που προστατεύουν.

Υπηρεσίες επιμελητών ανηλίκων των δικαστηρίων ανηλίκων.

Είναι περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης που λειτουργούν στην έδρα κάθε πρωτοδικείου όπου υπάρχει και δικαστήριο ανηλίκων και εποπτεύονται από δικαστή ανηλίκων. Αποτελούν τον κυριότερο φορέα εξωιδρυματικής μεταχείρισης ανηλίκων που έχουν διαπράξει αξιόποινη πράξη ή βρίσκονται σε κίνδυνο να γίνουν δράστες ή θύματα αξιόποινων πράξεων. Στελεχώνονται από τους επιμελητές ανηλίκων, οι οποίοι ασχολούνται με τους ανηλικούς που τους έχει επιβληθεί το αναμορφωτικό μέτρο της επιμέλειας συνδράμοντας ουσιαστικά τον δικαστή ανηλίκων στην εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων. Ασχολούνται επίσης με τους ανηλικούς που βρίσκονται σε κίνδυνο να παραβιήσουν λόγω ακατάλληλου ή ανύπαρκτου οικογενειακού περιβάλλοντος ή άλλων κοινωνικών συνθηκών, παρέχοντας πολύπλευρη στήριξη στους ίδιους και τις οικογένειές τους. Στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων τηρούνται στατιστικά στοιχεία για την κίνηση της υπηρεσίας, τον αριθμό των περιπτώσεων, τα αίτια της παρεκτροπής ή της υποτροπής των ανηλίκων, με όλα τα λοιπά στοιχεία που είναι αναγκαία για την παρακολούθηση της πρόληψης και της καταστολής της εγκληματικότητας των ανηλίκων της περιφέρειας του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των Ανηλίκων.

Το ΚΕΣΑΘΕΑ συστάθηκε με το Ν.3860/2010, είναι ενδεκαμελές και η συμμετοχή των μελών στο Συμβούλιο είναι τιμητική και άμισθη. Το Συμβούλιο συντονίζει και οργανώνει δράσεις, εισηγείται προτάσεις και γνωμοδοτεί στον Υπουργό Δικαιοσύνης για θέματα πρόληψης κι αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

2.Στον τομέα της καταστολής υπηρεσίες του Υπουργείου που έχουν την εποπτεία για την καλή λειτουργία των Καταστημάτων Κράτησης και των Ίδρυμάτων.

Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου

Είναι περιφερειακή υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Φιλοξενεί τους ανήλικους οι οποίοι έχουν αναπτύξει παραβατική συμπεριφορά ή αντιμετωπίζουν δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής με σκοπό την αγωγή, κοινωνική στήριξη, εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση. Στο ίδρυμα εισάγονται άρρενες ανήλικοι στους οποίους έχει επιβληθεί το αναμορφωτικό μέτρο της τοποθέτησης σε κατάσταση αγωγής ή η τοποθέτηση αυτή επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος. Επίσης εισάγονται ανήλικοι οι οποίοι διαβιώνουν σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων τα οποία τελούν καθ' έξη ή κατ'επάγγελμα αξιόποινες πράξεις. Κατά το χρόνο παραμονής τους στο Ίδρυμα οι ανήλικοι φοιτούν σε σχολείο εντός ή εκτός του Καταστήματος, μετέχουν σε προγράμματα εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και λαμβάνουν μέρος σε πολιτιστικές, ψυχαγωγικές ή αθλητικές δραστηριότητες. Επίσης έχουν δυνατότητα να κάνουν χρήση άδειας δοκιμασίας ή άδειας για οικογενειακούς, εκπαιδευτικούς λόγους ή για λόγους υγείας. Το Ίδρυμα στελεχώνεται από διοικητικούς υπαλλήλους, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγο κ.λ.π. Φιλοξενεί μέχρι είκοσι πέντε ανήλικους Έλληνες και αλλοδαπούς. Το Ίδρυμα λειτουργεί στη πόλη του Βόλου.

Μετασφρονιστική Μέριμνα

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης με τις αρμόδιες υπηρεσίες που εφαρμόζει προγράμματα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας και νέων ελευθέρων επαγγελματιών σε αποφυλακιζόμενα άτομα και νεαρά παραβατικά άτομα ή νεαρά άτομα που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

Πλεονεκτήματα

Από τα 87 άρθρα του Σωφρονιστικού Κώδικα σε επτά από αυτά υπάρχει αναφορά για το σωφρονιστικό προσωπικό. Ειδικότερα, τα άρθρα, που αναφέρονται στο σωφρονιστικό προσωπικό δεν αφορούν άμεσα τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντά τους, αλλά αποτελούν κάποιες διατάξεις, που περιγράφουν την θέση και την φύση του επαγγέλματος στο γενικότερο σωφρονιστικό σύστημα της χώρας μας. Πιο συγκεκριμένα, στα άρθρα 4 και 7 παρ. 3 τίθεται σαφής απαγόρευση της καταπάτησης των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των κρατούμενων ή στέρησης αυτών εκτός βέβαια από το δικαίωμα της προσωπικής ελευθερίας. Στην περίπτωση αυτή οι εργαζόμενοι στα σωφρονιστικά καταστήματα έχουν καθήκον να σέβονται και να περιφρουρούν τις ατομικές ελευθερίες των κρατούμενων καθ όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης της ποινής αυτών. Με τον τρόπο αυτό, προσφέρουν ένα ασφαλές και ανθρώπινο περιβάλλον διαβίωσης για τους κρατούμενους, μέσα στο οποίο οι κρατούμενοι έχουν τη δυνατότητα να αναλογιστούν τις πράξεις τους και να αποδεχτούν τις ευθύνες των πράξεών τους διαμορφώνοντας μία σωστή αίσθηση για το δίκαιο.

Μειονεκτήματα

Το γεγονός της αποδράσεως δύο βαρυποινιτών με ελικόπτερο από την καλύτερα φυλασσόμενη Φυλακή της χώρας, την “Φυλακή του Κορυδαλλού” μας έβαλε σε μεγάλο προβληματισμό όχι μόνο για τον τρόπο αποδράσεως που είναι κατι που τα συναρμόδια Υπουργεία έχουν την ευθύνη να απαντήσουν, αλλά και για το τι συμβαίνει στα Σωφρονιστικά Ίδρύματα που είναι Πανεπιστήμιο εξέλιξης και προώθησης εγκληματικότητας.

Στην πορεία προς τη χάραξη μιας ορθολογικής αντεγκληματικής πολιτικής είναι απαραίτητη η ριζική θεσμική αναμόρφωση του σωφρονιστικού συστήματος. Η διεθνής έρευνα έχει αποδείξει ότι ο θεσμός της φυλακής έχει χρεοκοπήσει και κάθε άλλο παρά συντελεί στην επανακοινωνικοποίηση των κρατούμενων, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στο πρώτο του άρθρο ο Σωφρονιστικός μας Κώδικας. Πιο συγκεκριμένα, έχει αποδειχτεί ότι:

1. Η φυλακή δε μείωσε το μέγεθος της εγκληματικότητας.
2. Δεν κατάφερε να κρατήσει μακριά τους κρατούμενους από τις “αρετές” που κυριαρχούν στο περιβάλλον της.
3. Ο εγκλεισμός είναι άμεσα συνδεδεμένος με μεγάλα ποσοστά υποτροπής.
4. Η ίδια η φυλακή προτρέπει στη συγκρότηση μιας κοινωνικής ομάδας εγκληματιών, απόλυτα ιεραρχημένης και πανέτοιμης για μελλοντικές εγκληματικές ενέργειες.
5. Η αρνητική αντιμετώπιση των αποφυλακισμένων από τους επίσημους φορείς και την κοινωνία, σχεδόν τους εξαναγκάζει να επιστρέψουν στα σωφρονιστικά καταστήματα.
6. Τέλος η φυλακή παράγει έμμεσα εγκληματίες με την αποκοπή του καταδίκου από το οικογενειακό του περιβάλλον.

ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης με τις αρμόδιες υπηρεσίες του , τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Καταστημάτων Κράτησης και τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, εφαρμόζει προγράμματα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας και νέων ελευθέρων επαγγελματιών σε αποφυλακιζόμενα άτομα και νεαρά παραβατικά άτομα ή νεαρά άτομα που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο.

Η πολιτεία μεριμνά έγκαιρα για την ομαλή επάνοδο και προσαρμογή του κρατούμενου στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό του περιβάλλον. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ύστερα από πρόταση της “Επανάδο” επανεξετάζονται τα θεσμικά κωλύματα που εμποδίζουν την ομαλή επανένταξη των κρατουμένων. Η “Επάνοδος” είναι επίσημος φορέας της Πολιτείας για την άσκηση μετασφρονιστικής πολιτικής, χαράζει, συνονίζει, ελέγχει και κατευθύνει όλες τις πολιτικές της μετασφρονιστικής μέριμνας, κυρίως στους τομείς στέγασης, σίτισης, εκπαίδευσης, κατάρτισης, απασχόλησης των αποφυλακιζόμενων και αποφυλακισμένων, συμμετέχοντας σε όλες τις αρμόδιες επιτροπές και συνεργαζόμενη με όλους τους λοιπούς ασχολούμενους με τη μετασφρονιστική μέριμνα φορείς του δημόσιου, ιδιωτικού χαρακτήρα, καθώς και με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Για την εκπλήρωση του σκοπού της η “Επάνοδος”:

1. Οργανώνει προγράμματα, ήδη μέσα στα σωφρονιστικά καταστήματα, που προετοιμάζουν τους κρατούμενους για τη ζωή “έξω από τα κάγκελα της φυλακής” και στοχεύουν στην ομαλή επανένταξή τους στην ελεύθερη κοινωνία.
2. Υλοποιεί δράσεις επιμορφωτικού και πολιτιστικού χαρακτήρα που σκοπό έχουν να φέρουν εικόνες της ελεύθερης ζωής μέσα στα σωφρονιστικά καταστήματα.
3. Υλοποιεί δράσεις για τη δημιουργική απασχόληση και κατάρτιση των κρατούμενων.
4. Συνεργάζεται με τις ακοινωνικές Υπηρεσίες των σωφρονιστικών καταστημάτων και παρέχει στους κρατούμενους συμβουλευτικές υπηρεσίες ιδιαίτερα σε θέματα που αφορούν νομικά ζητήματα και νομικές εκκρεμότητες που τυχόν έχουν και παράλληλα παρέχει στήριξη και κοινωνική αρωγή στους ίδιους και στις οικογένειές τους.
5. Ενημερώνει κρατούμενους και αποφυλακιζόμενους για τα εργασιακά τους δικαιώματα, για επιδόματα και οικονομικά βοηθήματα που διακαιοούνται, για τα τρέχοντα επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και για την υπάρχουσα προσφορά και ζήτηση εργασίας σε συνεργασία πάντα με τον ΟΑΕΔ και άλλους αρμόδιους φορείς.
6. Εξασφαλίζει προσωρινή φιλοξενία και σίτιση στους αποφυλακιζόμενους, καλύπτει τις άμεσες ανάγκες τους και τους συμπαραστέκεται στην επίλυση των ειδικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.
7. Ενημερώνει και ευαισθητοποιεί εργοδότες και επιχειρήσεις και ενθαρρύνει την κατά προτεραιότητα πρόσληψη αποφυλακιζόμενων.
8. Υποστηρίζει τη δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων από τους ίδιους τους αποφυλακιζόμενους.
9. Ενημερώνει και ευαισθητοποιεί την κοινωνία για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που έχουν εμπλοκή με το Σύστημα της Ποινικής Δικαιοσύνης και ειδικότερα οι ανήλικοι παραβάτες. Ενισχύει κάθε δράση ιδιωτικών φορέων και εθελοντικών οργανώσεων που αποβλέπει στην καταπολέμηση του στιγματισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με ποινικό παρελθόν.
10. Συνεργάζεται με το Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο Φυλακών και με τις Εταιρείες Προσατασίας Ανηλίκων , με τους Επιμελητές Κοινωνικής Αρωγής και τους Επιμελητές Ανηλίκων , συμμετέχει στο δίκτυο “Ορέστης” του Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Θυματοποίησης και της Εγκληματικότητας των Ανηλίκων.
11. Υποβάλλει ετήσια έκθεση πεπραγμένων στον Υπουργό Δικαιοσύνης και καταθετεί προτάσεις για τη λήψη θεσμικών μέτρων και την ανάληψη πρωτοβουλιών στον τομέα της μετασφρονιστικής μέριμνας.

Η Επάνοδος μπορεί και πρέπει να προβεί στα παρακάτω:

-Την εκπόνηση, προώθηση, συντονισμό, προκήρυξη, ανάθεση και εκτέλεση προγραμμάτων για την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την προώθηση στην απασχόληση, την οικονομική ενίσχυση και την εν γένει κοινωνική επανένταξη κρατουμένων, αποφυλακιζόμενων και ανηλίκων πραβατών.

-Τη μελέτη και υποβολή προτάσεων για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την πρόληψη της παραβατικότητας των κρατουμένων πριν και μετά την απόλυσή τους καθώς και την προετοιμασία και την επανένταξή τους στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό τους περιβάλλον.

-Την ενημέρωση των κρατουμένων και αποφυλακιζόμενων, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για θέματα που αφορούν τη νομική και κοινωνική τους κατάσταση, την ψυχολογική στήριξη και την ανάπτυξη κοινωνικής αρωγής υπέρ αυτών και των οικογενειών τους.

-Την οργάνωση , εποπτεία, οικονομική στήριξη και εκτέλεση θεραπευτικών και συμβουλευτικών προγραμμάτων για τους κρατούμενους χρήστες και πρώην χρήστες ναρκωτικών, καθώς και για τους αποφυλακιζόμενους σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς.

- Τη μέριμνα για τους ανήλικους κρατούμενους και την εκπόνηση ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Την ενθάρρυνση δημιουργίας επιχειρήσεων ή μοναδων υπό την εποπτεία της πολιτείας στις οποίες θα προσλαμβάνονται κατά προτεραιότητα αποφυλακιζόμενοι καθώς και της δημιουργίας επιχειρήσεων από τους αποφυλακιζόμενους.
- Την εξασφάλιση προσωρινής φιλοξενίας στους αποφυλακιζόμενους σε ξενώνες του Νομικού Προσώπου ή άλλων φορέων.
- Την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για τα πορβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κρατούμενοι, οι αποφυλακιζόμενοι και οι ανήλικοι παραβάτες.
- Την ενθάρρυνση, ενίσχυση , αξιοποίηση κάθε δράσης και πρωτοβουλίας ιδιωτικών ή φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή εθελοντικών οργανώσεων που αναπτύσσονται στον τομέα της καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού των προαναφερόμενων ομάδων ή ατόμων.
- Την κάλυψη αναγκών και την αντιμετώπιση των ειδικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί κρατούμενοι που προκειται να αποφυλακισθούν και αποφυλακίζονται.
- Τη συνεργασία με τις επιτροπές κοινωνικής υποστήριξης και κάθε φορέα που ασχολείται με τη μετασφρονιστική μέριμνα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι ανάγκη η πολιτεία να διαθέσει χρόνο και να επικεντρώσει το ενδιαφέρον της στο φαινόμενο της εφηβικής παραβατικότητας κάνοντας ότι είναι δυνατόν για να την καταπολεμήσει. Το όφελος θα είναι διπλό.Λιγότεροι νέοι στους δρόμους που παραβατούν και λιγότεροι απεγνωσμένοι γονείς που παρακολουθούν τα απιδιά τους να χάνουν τον δρόμο τους χωρίς να μπορούν να κάνουν κάτι.

Ο σχολικός εκφοβισμός έχει τεράστιες ψυχοκοινωνικές συνέπειες στα παιδιά. Μπορεί να σημαδέψει τη ζωή του αλλά να κοστίζει και την ίδια τους τη ζωή. Η συνεργασία πολιτείας, σχολείου και γονέων θα ήταν η καλύτερη λύση στην πρόληψη, αντιμετώπιση και εξάληψη του φαινομένου αυτού.

Η αστυνομία ως κατ'έξοχήν κρατικό όργανο για την πάταξη της εγκληματικότητας προσφέρει μεν ασφάλεια και προστασία όμως δεν είναι και λίγες οι φορές που είναι αναποτελεσματική. Η επιφυλακτική στάση των πολιτών απέναντι στην αστυνομία, ο μικρός αριθμός των αστυνομικών, η έξαρση της εγκληματικότητας, τα στεγανά του οργανωμένου εγκλήματος είναι λίγοι από τους σοβαρούς λόγους που κάποιες φορές ο πολίτης μένει εκτεθημένος στο έγκλημα και την βίαιη συμπεριφορά κάποιων ατόμων.

Η χρήση των ουσιών που προκαλούν εθισμό είναι ένα πολυσύνθετο κοινωνικό πρόβλημα που δυσκολεύεται η πολιτεία να το αντιμετωπίσει. Οι χρήστες ηλικιακά εντοπίζονται από την πρώιμη εβηβεία ως και τη μέση ηλικία. Τα αποτελέσματα της χρήσης και του εθισμού είναι καταστροφικά για το άτομο, αλλά και για τον περίγυρό του , αφού δεν είναι λίγες οι φορές που οι χρήστες παραβατούν για την εξασφάλιση της δόσης τους ή εγκληματούν μετά τη χρήση μη έχοντας συνείδηση των πράξεών τους.

Το υπάρχον σωφρονιστικό σύστημα στη χώρα μας σε πάρα πολλές περιπτώσεις δεν σωφρονίζει. Μάλιστα μετά από καταγγελίες έχει διαπιστωθεί ότι το σύστημα είναι διάτρητο και ανασφαλές αφού οι αποδράσεις κρατουμένων είναι συχνές, η διακίνηση των ναρκωτικών καθημερινό φαινόμενο, η παραβατικότητα ανεξέλεγκτη. Για το λόγο αυτό θα έπρεπε η πολιτεία να δει με περισσότερη σοβαρότητα και ενδιαφέρον το θέμα ώστε να αναθεωρηθεί το υπάρχον σωφρονιστικό σύστημα και να επιτελεί τον κύριο σκοπό του που είναι ο σωφρονισμός.

Η κοινωνία ως σύνολο προσπαθεί να βοηθήσει στην επανένταξη των παραβατικών ατόμων. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και διάφοροι μη κερδοσκοπικοί φορείς όπως η Επάνοδος, έχουν ως στόχο την ομαλή ενσωμάτωση τέτοιων ατόμων στην κοινωνία.

Το πρόβλημα όμως είναι ο καθένας μας ξεχωριστά. Πολλοί από εμάς βρισκόμαστε φυλακισμένοι σε προκαταλήψεις, αγνοώντας το γεγονός ότι η παραβατικότητα είναι πολλές φορές αποτέλεσμα κακών κοινωνικών συνθηκών. Γυρνάμε την πλάτη σε αυτούς που χρειάζονται τη βοήθειά μας και τους στερούμε την ευκαιρία να ζήσουν με αξιοπρέπεια. Τους αντιμετωπίζουμε με επιφύλαξη και ακόμα χειρότερα φόβο και τους οδηγούμε στο περιθώριο.

Είναι καιρός λοιπόν να αλλάξουμε νοοτροπία και συμπεριφορά και να αρχίσουμε να αντιμετωπίζουμε παραβατικά άτομα με αξιοπρέπεια και σεβασμό. Να τα βοηθήσουμε να μπουν και πάλι στην κοινωνία, η οποία φροντίζει και μεριμνά για τους πολίτες της. Με τον τρόπο αυτό, θα τους δώσουμε ένα κίνητρο να μη παραβούν και πάλι τους κανόνες, επειδή θα νιώθουν ότι ανήκουν σε μια κοινωνία που τους στηρίζει και μέσα στην οποία νιώθουν ασφαλείς. Έτσι μόνο η σημερινή κοινωνία μπορεί να προχωρήσει σε διάφορους τομείς και να έχει ένα καλύτερο μέλλον, όπου η παραβατικότητα θα είναι ένα σπάνιο φαινόμενο και θα περιορίζεται στο παράνομο παρκάρισμα.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<http://psycosynthesis.blogspot.gr>

<http://www.tlife.gr/Atticle/family-sumperifora>

<http://www.houstoncriminallawjournal.com>

<http://www.3comma14.gr>

<http://blakenetizen.tumblr.com>

<http://e-thessalia.gr>

<http://mammaepress.blogspot.gr>

<http://nonc.wordpress.com>

<http://www.google.gr/imres>

<http://www.lazyboytech.com>

<http://docs.google.com/document>

<http://www.okana.gr>

<http://www.kethea.gr>

<http://www.pyxida.org.gr>

<http://bloge.sch.gr/lykrafin/files/2012/sxprpmostolp/pdf>

<http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse2/εγρ/ker/2003/VolakouKuriaki,KounvariEleni/attgached-document/2003Colakou.pdf>

<http://www.ethemis.gr>

<http://www.opengov.gr/ministryofjustice>

<http://www.epanodos.org.gr>

Χριστίνα Ζαραφωνίτου “Εμπειρική Εγκληματολογία”, Νομική Βιβλιοθήκη Αθήνα 2004

Στην εργασία αυτή εργάστηκαν:

ΟΜΑΔΑ 1

Χατζακασέμ Ρακιγέ
Χαραλάμπους Παναγιώτης
Σιαπέρα Στέλλα
Χαμτάι Αλκέστα
Ρισσάκη Δήμητρα

ΟΜΑΔΑ 3

Φεΐζουλά Χρήστος
Τζιερλάτκα Αγγελική
Τζεμτζίου Κλεβίσα
Τσακίρη Δήμητρα
Χασόγιας Ηλίας

ΟΜΑΔΑ 5

Σαραντίδη Δήμητρα

ΟΜΑΔΑ 2

Χριστοφίλη Αντιγόνη
Ψωμάς Γρηγόρης
Σπυριούνης Κυριάκος
Χαρκιολάκης Αναστάσης
Φυλακτού Φωτεινή

ΟΜΑΔΑ 4

Στόικου Κωνσταντίνα
Πιερουλής Αλέξανδρος
Πετράτος Δημήτρης
Σκαλούμπακας Γιάννης
Ρεσάνης Άγγελος

Τσέρτου Κατερίνα

Τσολιάς Αποστόλης

Σαντιράϊ Ηράλντα